

JOHAN MURRE

LEXICON

NIEUWE TESTAMENT

alle Griekse woorden in het Nieuwe Testament:
betekenissen, grammaticale vormen
én hun Hebreeuwse en Aramese equivalenten

met een alfabetische woordenlijst
Hebreeuws/Aramees - Grieks

In ons leven van alle dag worden woorden gebruikt als middelen om bedoelingen over te brengen. In de Bijbel is spreken handelen en is het woord meer dan een uitdrukkingmiddel; het is een voertuig van goddelijke kracht, het mysterie van de schepping.

Abraham Joshua Heschel in 'God zoekt de mens'
een filosofie van het jodendom

Inhoud

Woord vooraf	7
Beknopte gebruiksaanwijzing	9
Lijst van afkortingen	13
Lexicon	17
Woordenlijst Hebreeuws/Aramees – Grieks	849
Lijst van aangehaalde Hebreeuwse/Aramese tekstgedeelten	957
Verantwoording	971
Literatuurlijst	973

Woord vooraf

Dit Lexicon is geschikt voor iedereen die zich – beroepsmatig of uit liefhebberij – wil verdiepen in de grondtalen van de Bijbel, het Hebreeuws, Aramees en het Grieks. Het bevat alle Griekse woorden – ook in hun vervoegde of verbogen vorm – van het Nieuwe Testament. Bij elk woord treft men een grammaticale aanduiding aan, zoals de woordsoort en eventueel naamval, geslacht, getal, enz. Daarnaast komen de volgende gegevens erin voor:

- De algemene betekenis van elk woord in het profane Grieks
- De Hebreeuwse en Aramese equivalenten met hun betekenissen in het Oude Testament
- De betekenissen van de woorden in het Nieuwe Testament
- Alle voorkomende vervoegingen en verbuigingen van een woord
- Verwijzingen en vindplaatsen in de Bijbel
- Een alfabetische woordenlijst van Hebreeuwse en Aramese woorden met verwijzing naar hun Griekse equivalent
- Een overzicht van alle aangehaalde Hebreeuwse en Aramese tekstgedeelten.

Er is veel zorg besteed aan de vormgeving en de uitvoering. Door de lemma's te laten uitspringen en elk onderdeel van de tekst te beginnen met de vetgedrukte aanduiding **Alg, LXX of NT** kan men snel vinden wat men zoekt. Ook de Griekse letters die onderaan de bladzijden staan bevorderen het snel en gemakkelijk opzoeken van een lemma.

Dit werk is tot stand gekomen door medewerking van velen. Dank ben ik verschuldigd aan mijn studenten van de cursussen Bijbels Grieks en Hebreeuws. Vaak hebben ze mij gewezen op taal- en andere fouten. De Lexicon heeft in deze kringen in haar nog niet uitgegeven vorm haar waarde alle vele malen bewezen. In het bijzonder dank ik mijn corrector Bram Laport voor zijn vele waardevolle adviezen en opmerkingen en zijn nauwkeurige en vlotte correctie. Ook gaat mijn dank uit naar Pieter Oussoren, die zo vriendelijk was er een aanbeveling voor te schrijven en naar Jan de Vlieger, die door zijn enthousiasme mij steeds stimuleerde om verder te gaan.

Bij een Lexicon is het niet mogelijk om naar volledigheid te streven. Er zullen altijd hiaten en leemtes zijn. Ondanks alle zorg blijft het voor verbetering vatbaar. We houden ons voor uw commentaar en suggesties aanbevolen.

De waarde van dit werk ligt vooral in het feit dat voor het eerst een boek in het Nederlands is verschenen waarin de Griekse, Hebreeuwse en Aramese woorden bij elkaar worden gebracht. Ik hoop dat deze Lexicon daarom voor veel mensen een grote steun zal zijn in hun studie van de Bijbelse talen.

Middelburg, januari 2009,

Johan Murre

Sommige mensen hadden eerder geboren moeten zijn! Als Johan Murre dit gigantische woordenboek tussen 1965 en 1969 had voorbereid en vrijgegeven, had ik het op z'n laatst toen ik in 1972 predikant werd in de Zaanstreek cadeau gekregen en had het mijn pogingen om voor elke zondag een stukje Bijbel opnieuw te vertalen begeleid met vurige aanmoedigingen, grote helderheid en ultieme duidelijkheid. De collega's aan de Zaan zouden er ook allemaal mee gewerkt hebben, en ik denk dat menigten nieuwsgierige gelovigen en ongelovigen het ook aangeschaft zouden hebben: om de Griekse grondteksten van de Schrift te bestuderen is het voor het eerst voldoende om Nederlands te lezen en Hebreeuwse en Griekse letters! Dan kom je met dit lexicon overal! Mijn leven tot nu toe zou een stuk eenvoudiger geweest zijn.

Maar niet getreurd om wat niet geweest is. Vanaf nu is 'de Murre' er, en ik wens die toe in de handen van een ieder die met enig fundament iets over het Nieuwe Testament en het geheel van de Bijbel wil zeggen en eerst in een eigen vertaling de tekst tot zich wil laten spreken.

Johan Murre mag God op zijn blote knieën danken dat hij deze mega-arbeid in nog geen vier jaar heeft kunnen verrichten, en als plaats in de hemel verdiend konden worden dan hadden de werkers van Uitgeverij Skandalon die al veroverd: opnieuw een boek dat eigenlijk niet 'kan' maar er toch, ondanks crises en geruchten van crises, is gekomen. Hoe moet ik het verder nog aanbevelen? Misschien zo: 'om economie, theologie en cultuur een stimulans te geven, opent de Minister van Financiën een postbusnummer waar gratis exemplaren van De Murre kunnen worden aangevraagd'.

Kanazondag 2009

Pieter Oussoren

in de Bijbel voorkomt óf als het niet in de onmiddellijke nabijheid van het te behandelen woord staat, wordt de betekenis wel vermeld.

Alg Betekenis: onder deze noemer staat de min of meer uitgebreide profane betekenis van het Griekse woord met de nadruk op de betekenis(sen) in de Griekse oudheid. Bij sommige woorden wordt een korte toelichting gegeven.

De uitdrukking ‘**LXX** vertaalt hiermee’ is eigenlijk niet helemaal juist. De Hebreeuwse tekst die de vertalers van de LXX omstreeks 200 vóór het begin van onze jaartelling voor zich hadden, is ons niet bekend. Bovendien waren hun teksten niet van klinkertekens voorzien. Wij moeten het doen met de Masoretische tekst van ca het jaar 1000 van onze jaartelling, die wel gevocaliseerd is. Ieder die Hebreuws kent, weet dat verschil van vocalisatie tot een afwijkende betekenis kan leiden. Daar komt nog bij dat de vertalers van de LXX geschreven handschriften voor zich hadden en geen gedrukte tekst zoals wij die kennen. Het is bekend dat er tussen diverse Hebreeuwse medeklinkers subtiele verschillen bestaan. Een minder duidelijk geschreven dalet kan gemakkelijk voor een reesj worden aangezien, een hee voor cheet, een nun voor een gimel en omgekeerd. Het is daarom niet altijd duidelijk waarom LXX kiest voor een bepaald Grieks woord, terwijl er op grond van de Masoretische tekst iets geheel anders wordt verwacht. Lazen de vertalers van de LXX in dat geval iets anders? Ik geef dit aan met een vraagteken (?). Soms vermeld ik: ‘mogelijk leest LXX hier’ om aan te geven hoe een verschil tussen LXX en MT zou hebben kunnen ontstaan. Een andere mogelijkheid is dat ik een tekstgedeelte van MT naast die van de LXX zet, zodat men zelf kan vergelijken. Voorbeeld (zie bij *ἐργάζομαι*): In Jb 24:6 MT staat *לִקְשׁוּ*, zij *hielden napluk*. LXX: *καὶ ἄσπις ἠργάσαντο*, en zij *werkten zonder voedsel*. Al met al gebruik ik toch de uitdrukking ‘**LXX** vertaalt hiermee’ omdat ik geen betere kan bedenken.

Een apart probleem is de nummering van hoofdstukken en teksten. Tussen LXX en MT bestaan soms grote verschillen. Dat is vooral het geval bij het boek van de profeet Jeremia, de hoofdstukken 24-50. Maar ook in Exodus, 1Koningen en Psalmen en andere boeken correspondeert de indeling in hoofdstukken en/of tekstnummering niet altijd met de meeste gangbare Bijbels. Ik heb dat als volgt weergegeven: Ps 45(46):4, 1Ko 21(20):6, Jr 28(35):8. Voor degene die gebruik maakt van SV, NBG, NB, NBV (de Bijbelvertalingen die ik voor deze Lexicon meestal citeer) is het hoofdstuk of vers dat tussen haakjes staat het belangrijkste. Men zoek dus op: Ps 46:4, 1Ko 20:6, Jr 35:8.

Tekstverwijzingen: als een woord slechts eenmaal voorkomt staat er meestal: ‘Alleen in...’. Komt het slechts enkele malen voor dan worden alle teksten genoemd. Meestal is dat echter niet doenlijk. In dat geval staat er eap (*en ander plaatsen*, dwz een beperkt aantal van ca 10) of evap (*en vele andere plaatsen*, dwz een zeer groot aantal). Bij mijn keuze van de teksten uit de Tenach heb ik zoveel mogelijk de voorkeur gegeven aan de Tora, omdat dit de kern van de Tenach is. Als een woord alleen in de apocriefen voorkomt, wordt dat altijd vermeld.

Bij de verwijzing naar Hebreeuwse equivalenten nummer ik de betekenissen. Daarbij plaats ik meestal de Hebreeuwse woorden die dezelfde wortel hebben onder één nummer. Het komt voor dat een woord wel in LXX voorkomt, maar dat er geen (duidelijk) Hebreeuws equivalent voor is aan te wijzen in te tekst. Dit wordt dan vermeld.

Bij de betekenissen van de Hebreeuwse woorden moet men er rekening mee houden dat éénzelfde woord op diverse plaatsen een iets andere betekenis kan hebben, doordat het bijvoorbeeld in een

andere stamformatie staat. Men kan dan ook verschillen in betekenis tegenkomen, die voor een niet-kenner van het Hebreeuws soms vreemd aandoen. Zo kan men van פתח de betekenis tegenkomen van *openen* (van het oor) (ἀκούω), *losmaken* (ἐκδύω), *het zwaard trekken* of *ontbloten* (ἐκκαίω). In alle drie de gevallen is het niet moeilijk om de grondbetekenis *openen* terug te vinden.

Bij de betekenissen heb ik zoveel mogelijk de vertaling van de Naardense Bijbel (NB) van Pieter Oussoren gebruikt, omdat deze zeer brontekstgetrouw is en soms prachtige woordvondsten heeft. Daarnaast vermeldde ik ook vaak andere vertalingen mn van de NBG en SV en in veel mindere mate van NBV. Bij sommige moeilijk te vertalen woorden heb ik vaak van deze vier vertalingen de weergave vermeld. Bij de betekenissen staat soms een woord tussen haakjes om het hoofdwoord binnen de context te verduidelijken. Meestal staat dit woord niet cursief. Het behoort niet tot de wezenlijke betekenis van het woord en kan door een ander vervangen worden.

Alleen de volgende zaken worden *cursief* vermeld:

- alle grammaticale aanduidingen
- alle woordbetekenissen
- alle vertalingen van in het Hebreeuws, Aramees en Grieks aangehaalde woorden en Schriftgedeelten.

Tenslotte:

- Varianten zijn zoveel mogelijk opgenomen, maar niet uitgewerkt. Er wordt verwezen naar het hoofdwoord.
- Eigennamen en hun verbuigingen staan niet in een aparte lijst, maar zijn tussen de andere woorden opgenomen.
- Bij zelfstandige naamwoorden (znw) staat de genitiefuitgang en het lidwoord (lw) om de declinatie en het geslacht aan te geven.
- De bijvoeglijke naamwoorden (bnw) worden altijd weergegeven in de nom.mnl.ev (dus ook als deze vorm niet in de Bijbel voorkomt). Daarachter staat altijd de vrouwelijke en/of de onzijdige uitgang vermeld om de declinatie aan te geven.
- Het ww staat meestal in de 1^e p.ev. De eerste persoon wordt niet meer apart vermeld, tenzij hij ervan afwijkt, zoals bij de werkwoorden die eindigen op -εω, -αω en οω.
- In de alfabetische volgorde van de Griekse woorden is geen onderscheid gemaakt tussen de letters met spiritus lene en spiritus asper.
- Het kan voorkomen dat een woord tweemaal wordt vermeld: eenmaal als bnw, eenmaal als znw (zie ἔρημος), od.
- De Hebreeuwse woorden waarnaar verwezen wordt onder '**LXX** vertaalt hiermee' worden meestal weergegeven in de onvervoegde of onverbogen vorm. Men moet er rekening mee houden dat het Grieks soms een znw vertaalt als bnw of een part als een znw, enz.

Ik hoop dat met deze handleiding de Lexicon voldoende toegankelijk is voor veel gebruikers.

Middelburg, april 2009, *Johan Murre*

Lijst van afkortingen

BIJBELBOEKEN

TORAH

Gn	Genesis
Ex	Exodus
Lv	Leviticus
Nm	Numeri
Dt	Deuteronomium

PROFETEN

Jz	Jozua
Ri	Richteren
1Sa	1 Samuël
2Sa	2 Samuël
1Ko	1 Koningen
2Ko	2 Koningen
Js	Jesaja
Jr	Jeremia
Ez	Ezechiël
Hs	Hosea
Jl	Joël
Am	Amos
Ob	Obadja
Jn	Jona
Mi	Micha
Na	Nahum
Hk	Habakuk
Zf	Zefanja
Hg	Haggai
Zc	Zacharia
Ml	Maleachi

GESCHRIFTEN

Ps	Psalmen
Sp	Spreuken
Jb	Job
Hl	Hooglied
Ru	Ruth
Kl	Klaagliederen
Pr	Prediker
Es	Ester
Dn	Daniël
Ezr	Ezra
Nh	Nehemia
1Kr	1 Kronieken
2Kr	2 Kronieken

EVANGELIE + HANDELINGEN

Mt	Matteüs
Mc	Marcus
Lc	Lucas
Jh	Johannes

Hn	Handelingen
----	-------------

BRIEVEN

Rm	Romeinen
1Co	1 Corinthiërs
2Co	2 Corinthiërs
Gl	Galaten
Ef	Efeziërs
Fp	Filippenzen
Co	Colossenzen
1Th	1 Thessalonicenzen
2Th	2 Thessalonicenzen
1Tm	1 Timoteüs
2Tm	2 Timoteüs
Tt	Titus
Fm	Filemon
Hb	Hebreeën
Jk	Jakobus
1Pt	1 Petrus
2Pt	2 Petrus
1Jh	1 Johannes
2Jh	2 Johannes
3Jh	3 Johannes
Jd	Juda

Op	Openbaring
----	------------

APOCRIEFEN

Bl	Bel
Jdt	Judith
Ws	Wijjsheid
JSr	Jezus Sirach
1Mk	1 Makkabeeën
2Mk	2 Makkabeeën
3Mk	3 Makkabeeën
4Mk	4 Makkabeeën
PSs	Psalmen van Salomo
Su	Susannah
Tb	Tobias

BIJBELS

LXX	Septuaginta
MT	Masoretische tekst, de Hebreeuwse Bijbel
NB	Naardense Bijbel
NBG	Nederlands Bijbelgenootschap 1951
NBV	Nederlands Bijbelgenootschap/KBS 2004
SV	Statenvertaling
WB	Willibrordvertaling
NT	Nieuwe Testament

OVERIG

acc *	accusativus
act	actief
afk	afkorting
ã-intens *	a-intensivum
aor	aoristus
ã-priv *	a-privatief
Aram	Aramees
awvwn	aanwijzend voornaamwoord
bep	bepaald(e)
bijz	bijzonder
bnw	bijvoeglijk naamwoord
btrbnw	betrekkelijk bijvoeglijk naamwoord
btrvwn	betrekkelijk voornaamwoord
bw	bijwoord
bv	bijvoorbeeld
bzvnw	bezittelijk voornaamwoord
caus *	causatief
coll	collectivum
comb	combinatie
corr *	correlatief voornaamwoord
cs	consorte
cs *	constructusvorm
dat *	dativus
dep *	deponentium
di	dit is
dwz	dat wil zeggen

eap	en andere plaatsen	mv	meervoud	tav	ten aanzien van
ed	en dergelijke	ni *	nif'al	tm	tot en met
eea	een en ander	nl	namelijk	tov	tegenovergestelde van
eig *	eigenaam	nom *	nominativus	trans *	transitief
ev	enkelvoud	nota acc*	nota accusativus	tw	bepaald telwoord
evap	en vele andere plaatsen	oa	onder andere	twp	tussenwerpsel
fig	figuurlijk	od	of dergelijke	v	en volgend vers
fut *	futurum	onb.tw	onbepaald telwoord	vdgj	vóór de gangbare jaartelling = voor Chr
gbw	gebiedende wijs	onb.vnw	onbepaald voornaamwoord	vgl	vergelijk
gebr	gebruik	ondersch	onderschikkend	vnw	voornaamwoord of voornaamwoordelijk gebruik
gen *	genitivus	oorpr	oorspronkelijk	voc *	vocativus
Hebr	Hebreeuws(e)	opt *	optativus	vr	vrouwelijk
hi *	hif'il	overdr *	overdrachtelijk	vrbw	vragend bijwoord
hitp *	hitpa'el	p	persoon	vrvnw	vragend voornaamwoord
ho *	hof'al	par	parallele plaatsen	vs	vers
iha	in het algemeen	part	participium of deelwoord	vv	en volgende verzen
impf	imperfectum	Perz	Perzisch	vw	voegwoord
ind	indicativus	pi *	pi'el	vwb	voor wat betreft
inf	infinitief	piip *	piipel	vz	voorzetsel
inf.abs *	infinitief absolutus	pss *	passivum	vzs	voorzetsels
inf.cs *	infinitief constructus	pf	perfectum	ws	waarschijnlijk
intr *	intransitief	plusq *	plusquamperfect	wvnw	wederkerig of wederkerend voornaamwoord
ipv	in plaats van	prs	praesens of tegenwoordige tijd	ww	werkwoord(en)
itt	in tegenstelling tot	priv *	privatum	zelfst	zelfstandig gebruikt
ivm	in verband met	pt	partikel	gebr	zelfstandig
km	kilometer	pu *	pual	znw	naamwoord
Lat	Latijn(s)	pvnw	persoonlijk voornaamwoord		
m	midden	refl	wederkerend of wederkerig		
maw	met andere woorden	rtw	rangtelwoord		
mbt	met betrekking tot	sub *	subjunctivus		
med *	medium				
min	minuut, minuten				
mn	met name				
mnl	mannelijk				

* Toelichting bij enkele afkortingen (alfabetisch)

Acc = accusativus of 4de naamval.

ǎ-intens = a-intensivum: de betekenis van een stamwoord kan worden versterkt door er een α (alfa) voor te plaatsen.

ǎ-priv = a-privatief: de positieve betekenis van een stamwoord verandert in een negatieve door er een α (alfa) voor te plaatsen.

Caus = causatief of oorzakelijk: wordt bv gezegd van een werkwoord dat het laten gebeuren van een handeling uitdrukt.

Corr = Correlatieve voornaamwoorden zijn onderling betrekkelijke voornaamwoorden. Door een kleine verandering aan het begin van het woord krijgen ze een vragende, aanwijzende of betrekkelijke betekenis: Vgl: wie? (vragend), die (aanwijzend, betrekkelijk) wordt: wie ook maar, iemand (onbepaald betrekkelijk, onbepaald).

Cs = constructusvorm of status constructus, een tweede naamvalsform in het Hebreeuws.

Dat = dativus of 3^e naamval.

Dep.med of **dep.pss** = deponentium medium/passivum, een werkwoord dat geen actieve vorm heeft, maar wel een actieve betekenis. Ze hebben als het ware hun mediale of passieve betekenis afgelegd (Lat: deponere).

Eig = eigenaam. Hieronder vallen in deze Lexicon alle namen van personen, aardrijkskundige en andere namen ook als ze bijvoeglijk worden gebruikt.

Fut = futurum: de toekomstige tijd.

Gen = genitivus of 2^e naamval

Hi = hif'il, een Hebreeuwse stamformatie van het werkwoord, die causatieve betekenis heeft en die vaak met behulp van *laten* of *doen* wordt vertaald.

Hitp = hitpa'el, een Hebreeuwse stamformatie met reflexieve betekenis van het werkwoord in de pi'el.

Ho = hof'al, een Hebreeuwse stamformatie met passieve betekenis van het werkwoord in de hif'il.

Inf.abs = infinitief absolutus: een aanduiding voor de infinitief in het Hebreeuws.

Inf.cs = infinitief constructus: wordt in het Hebreeuws oa gebruikt om de betekenis een werkwoord van dezelfde wortel te versterken of voor de gebiedende wijs.

Intr = intransitief: onovergankelijk werkwoord. Zie bij trans.

Med = medium: wordt vaak wederkerende vorm genoemd, maar deze term dekt niet gehele lading. Het medium geeft aan dat het subject (onderwerp) in dat wat hij/zij/het doet gericht is op zichzelf. In de vertaling is het niet altijd goed weer te geven.

Ni = nif'al: een Hebreeuwse stamformatie met passieve of reflexieve betekenis van het werkwoord in de qal.

Nom = nominativus of 1^e naamval.

Nota acc = nota accusativus: staat in het Hebreeuws vóór het lijdend voorwerp en is onvertaalbaar.

Opt = optativus: komt niet voor in het Nederlands. Drukt de wenselijkheid van een gebeuren uit: moge het zo zijn.

Overdr = een overdrachtelijke betekenis is een metaforisch, zinnebeeldige, oneigenlijke betekenis. Vb: *σάλος* betekent lett *deining* (zee), overdr: *onrust, verwarring*.

Pi = pi'el: een Hebreeuwse stamformatie met vaak versterkte betekenis van het werkwoord.

Pilp = pilpel: een zeer sporadisch voorkomende stamformatie in het Hebreeuws.

Pss = passivum: wordt gebruikt als er iets met het niet handelende subject (onderwerp) gebeurt. Vaak vertaald met behulp van *worden* of *zijn*.

Plusq = plusquamperfect (lett: méér dan het perfectum): de voltooid verleden tijd, in het Nederlands: ik had geroepen, ik was gegaan.

Priv = privatum. Zie *א*-priv.

Pu = pu'al, een Hebreeuwse stamformatie met passieve betekenis van het werkwoord in de pi'el.

Sub = subjunctivus, ook wel conjunctivus of aanvoegende wijs. Geeft een mogelijksgebeuren of wenselijkheid aan: *Leve de koningin!*

Trans = transitief of overgankelijk. Wordt gezegd van een werkwoord dat een lijdend voorwerp en soms ook een meewerkend voorwerp bij zich kan hebben. Zie ook Intr.

Voc = vocativus, een naamval die de aangesproken persoon aangeeft.

LEXICON

VAN BIJBELSE WOORDEN

*In den beginne was het Woord
En het woord was bij God
En het woord was God.
Dit was in den beginne bij God.*

Johannes 1:1,2 (NBG)

ζ Z

Ζαβουλών *δ eig.mnl.ev.* Onverbuigbaar. Hebreeuwse naam זבולון, *Zabulon* of *Zebulon*, zoon van Jakob en Lea, Gn 30:20, stamvader van de Zebulonieten. Jezus vestigde zich in het gebied van de stam van Zebulon en Naftali, Mt 4:13,15. Wordt ook genoemd in Op 7:8. Betekenis: *toegift, woning, woonplaats.*

Ζακχαΐε *eig.voc.mnl.ev.* → *Ζακχαΐος*

Ζακχαΐος, -ου *δ eig.nom.mnl.ev.* Griekse vorm van de Hebreeuwse naam זכאי, *Zakkai* of *Zacheüs*, een oppertollenaar in Jericho, Lc 19:2,5,8. Mogelijke betekenis: *rein, onschuldig.*

Ζάρα *δ eig.mnl.ev.* Onverbuigbaar. Hebreeuwse naam זרע, *Zara* of *Zerach*. Naam van een van de zonen van Juda en Tamar, Gn 38:30. Komt voor in het geboortenregister van Jezus, Mt 1:3. Mogelijke betekenis: *opgang* (van het licht), *lichtglans.*

Ζαχαρία *eig.voc.mnl.ev.* → *Ζαχαρίας*

Ζαχαρίαν *eig.acc.mnl.ev.* → *Ζαχαρίας*

Ζαχαρίας, -ου *δ eig.nom.mnl.ev.* Griekse vorm van de Hebreeuwse naam זכריה, *Sacharja*, *Zacharias*. Naam van: **1.** De vader van Johannes de Doper, Lc 1:5ev, 3:2. **2.** De zoon van de priester Jojada, wiens dood wordt vermeld in 2Kr 24:20,21. Hij wordt in Mt 23:35, Lc 11:51 de zoon van Barachia genoemd. Betekenis: *de Eeuwige gedenkt.*

Ζαχαρίου *eig.gen.mnl.ev.* → *Ζαχαρίας*

ζάω *ww. Alg* Betekenis: **1.** *Leven, bestaan* (natuur, mens, dier, plant). Als oorzaak van het leven geldt de → *ψυχή, ziel*, die als een etherische substantie wordt voorgesteld of als een waaiende ademtocht of geest. De gehele kosmos zag men als een levend organisme en een bezielde wereld. Het specifieke van het menselijk leven is dat een mens → *νοῦς, verstand*, heeft. **2.** Overdr: *leven, kracht ontwikkelen, zich handhaven.* **LXX** vertaalt hiermee: **1.** חָיָה, *leven*, Gn 1:20,24, 2:7,19, 3:20, Ex 4:8, Dt 4:4, evap. **2.** חָיָה, *leven*, Gn 5:5,6ev, Gn 11:11,12ev, 50:22, Nm 4:19, evap. **3.** חָזַק, *sterk zijn*, Dt 11:8. **4.** מְחַיֶּה, *levensonderhoud*, Ri 17:10. **5.** חָיָה, *zijn, bestaan*, 1Sa 1:28. Misschien leest LXX hier חָיָה. **6.** חָיָה, *levend*, 2Sa 20:3. **7.** נָצַב, *zich opstellen, staan*, Ps 38(39):6. **8.** Sp 28:16 MT: יָצַדְךָ יְמֵיָם, *hij zal zijn*

dagen verlengen, LXX heeft μακρὸν χρόνον ζήσεται, (tot in) *verre tijden zal hij leven.* **NT** Betekenis: *leven*: **1.** Van God: **a.** Itt tot afgoden: Hn 14:15, 2Co 6:16, 1Th 1:9. **b.** Zonder die tegenstelling: Mt 16:16, 26:63, Jh 6:57, eap. **c.** In de eedformule ζῶ ἐγώ, *zo waar ik leef*, Rm 14:11. **2.** Van Christus: **a.** Vóór zijn opstanding: Mt 27:63, Jh 6:57. **b.** Na de opstanding: Mc 16:11, Lc 24:5, Hn 1:3, 25:19, Rm 6:10. In de laatste tekst staat ὁ δὲ ζῆν, ζῆν τῷ θεῷ, *sinds hij leeft, leeft hij voor God.* Verder: Hb 7:25, Op 1:18, 2:8. **3.** Van mensen: **a.** Van het *aardse bestaan* (itt tot de dood): Mt 9:18, Mc 5:23, Hn 9:41, 17:28, 20:12, eap. Zie ook Mt 4:4: οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, *niet van brood alleen zal de mens leven.* **b.** Van de *levenswijze*: ζῆν ἀσώτως, *reddeloos, losbandig leven*: Lc 15:13, ἐθνικῶς καὶ οὐχὶ Ἰουδαϊκῶς ζῆς, *op heidens wijze en niet op Judeese wijze*: Gl 2:14, ἔζησα Φαρισαῖος, *ik heb geleefd als farizeeër*: Hn 26:5, πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν, *allen die vroom willen leven*: 2Tm 3:12, Tt 2:12. Zie ook: niet meer voor zichzelf leven: 2Co 5:15, voor God leven: Gl 2:19, uit Geestkracht leven: Gl 5:25, voor de gerechtigheid leven: 1Pt 2:24, in de zonde leven: Rm 6:2, in het vlees leven: Rm 8:12,13, Gl 2:20, uit het geloof leven: Rm 1:17. **c.** *Leven* itt zwak en krachteloos zijn: 2Co 13:4, 1Th 3:8. **d.** Het *geestelijke en eeuwige leven*: Lc 10:28, Jh 5:25, 6:51,58, Rm 8:13, Fp 1:21, 1Th 5:10, 1Jh 4:9, Op 3:1. **4.** Fig en overdr van onbezielde voorwerpen: ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, *het brood des levens*: Jh 6:51, ὕδωρ ζῶν, *levend water*: Jh 4:10, 7:38 ἐλπὶς ζῶσα, *levende hoop*: 1Pt 1:3, ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, *want het woord van God is levend*: Hb 4:12 (zie ook Hn 7:38), ὁδὸς ζῶσα, *een levende weg*: Hb 10:20, λίθος ζῶν, λίθοι ζῶντες, *een levende steen en levende stenen*: 1Pt 4:5.

Ζεβεδάιον *eig.acc.mnl.ev.* → *Ζεβεδάιος*

Ζεβεδάιος, -ου *δ eig.nom.mnl.ev.* Griekse vorm van de Hebreeuwse naam זבדי, *Zebedeus*, naam van de vader van Jezus' leerlingen Jakobus en Johannes, Mt 4:21, 20:20par. Betekenis: *geschenk van de Eeuwige.*

Ζεβεδάιου *eig.gen.mnl.ev.* → *Ζεβεδάιος*

ζέοντες *ww.part.prs.act.nom.mnl.mv.* → *ζέω*

ζεστός, -ή, -όν *bnw.nom.mnl.ev.* Afgeleid van → *ζέω.* **Alg** Betekenis: *warmbloedig, kokend* (heet). **LXX** Komt niet voor. **NT** Betekenis: *heet, gloeiend.* Overdr in Op 3:15,16.

Z

ζ

ζεύγη *znw.acc.onz.mv.* → ζεύγος

ζεύγος, -ους τό *znw.nom/acc.onz.ev.* Van ζευγνύω, *inspannen, samenbinden* (trekdieren) (alleen in LXX). **Alg** Betekenis: *een span ploeg- of trekdieren, wagen, span, paar* (echtbaar, paartje). **LXX** vertaalt hiermee: **1.** שני, *twee(tal)*, Lv 5:11. **2.** שני, *span*, Ri 19:3,10, 2Sa 16:1, 1Ko 19:19,21, 2Ko 9:25, eap. **NT** Betekenis: *een paar, span*: Lc 2:24, 14:19.

ζευκτηρία, -ας ή *znw.nom.vr.ev.* Van ζευγνύω, *inspannen, samenbinden* (van trekdieren) (alleen in LXX). **Alg** Betekenis: *band, touw*. **LXX** Komt niet voor. **NT** Betekenis: komt voor als sloopsterm in Hn 27:40: (stuur)riemen.

ζευκτηρίας *znw.acc.vr.mv.* → ζευκτηρίας

Ζεύς, Διος, ὁ *eig.nom.mnl.ev.* Griekse naam van de oppergod Zeus of Jupiter, Hn 14:12,13, in de Griekse mythologie de vader van goden en mensen, die op de Olympus woonde. Hij was de god van de bliksem, de regen en de wolken.

ζέω *ww.* **Alg** Betekenis: *koken, zieden, bruisen*. Overdr: *wemelen, wriemelen, vurig zijn*. **LXX** vertaalt hiermee: **1.** ברת, *koken, zieden*, Ez 24:5. **2.** In Jb 32:19 MT staat ברת־אֵלֶיךָ יָנֵב, *als wijn die nog niet is geopend*. LXX heeft ὡσπερ ἀσκὸς γλεύκου ζέων, *als een ziedende zak met nieuwe wijn*. **NT** Alleen overdr met de bijvoeging van πνεύματι: *vurig van geest*: Hn 18:25, Rm 12:11.

ζέων *ww.part.prs.act.nom.mnl.ev.* → ζέω

ζῆ *ww.ind.prs.act. 3^e p.ev.* → ζάω

ζήλευε *ww.gbw.prs.act. 2^e p.ev.* → ζηλεύω

ζηλεύω *ww.* **Alg** Betekenis: *ijverig zijn, streven*. **LXX** Komt niet voor. **NT** Variant van → ζηλώω. Alleen in Op 3:19 in de betekenis *ijverig zijn*. Hier wordt ook ζηλώω gelezen.

ζηλοῖ *ww.ind.prs.act. 3^e p.ev.* → ζηλώω

ζῆλον *znw.acc.mnl.ev.* → ζῆλος

ζῆλος, -ου ὁ, τό *znw.nom.mnl.ev.* of *nom/acc.onz.ev.* Afgeleid van → ζέω. **Alg** Betekenis: *het nastreven, het navolgen, ijver(zucht), naijver, afgunst, nijd, voorwerp van bewondering of naijver: geluk, eer, glorie*. **LXX** vertaalt hiermee בְּנֵי־נַיִב, *naijver*, Nm 25:11, 2Ko 19:31, Jb 5:2, Pr 9:6, Hl 8:6, Js 26:11, eap. **NT** Betekenis: **1.** *Ijver* voortkomend uit hartstochtelijke toewijding of liefde, met gen: Jh 2:17, Rm 10:2, 2Co 7:7, 9:2, Co 4:13. **2.** Negatief: *nijd, naijver, afgunst*: Hn 5:17, 13:45, Rm 13:13, 1Co 3:3, Jk 3:14,16. *Mv: daden of woorden waaruit de afgunst zich openbaart*: 2Co 12:20, Gl 5:20. In

Hb 10:27 is sprake van πυρὸς ζῆλος, *ijver van vuur, vuurgloed*.

ζήλου *znw.gen.mnl.ev.* → ζῆλος

ζηλοῦσθαι *ww.inf.prs.med/pss.* → ζηλώω

ζηλοῦσιν *ww.ind.prs.act. 3^e p.mv.* → ζηλώω

ζηλοῦτε *ww.gbw/ind/sub.prs.act. 2^e p.mv.* → ζηλώω
 ζηλώω *ww.* Komt ook voor als → ζηλεύω. Afgeleid van → ζῆλος. **Alg** Betekenis: *nastreven, navolgen, bewonderen, huldigen, wedijveren met, benijden, jaloers zijn op*. **LXX** vertaalt hiermee: **1.** κἄρ, *jaloers zijn/worden*, Gn 26:14, 30:1, 37:11, Nm 5:14, 11:29, 25:11, eap. **2.** רבב, (met ontkenning) *niet kiezen voor*, Sp 3:31. **3.** γὰρ, *verachten, verafschuwen*, Dt 32:19. **4.** Sp 4:14 MT: עַד־כִּי־תִבְרַח־בְּעַד־הַדֶּבַר, *betreed de weg van kwaadstichters niet*. LXX heeft μηδὲ ζηλώσης ὁδοὺς παρανομῶν, *noch dat je jaloers bent op de weg van wetteloosheid*. **NT** Betekenis: **1.** *Streven naar, ijveren, najagen* (positieve betekenis): 1Co 12:31, 14:1,39, 2Co 11:2, Gl 4:17, pss: Gl 4:18. In Op 3:19 wordt ook → ζηλεύω gelezen. **2.** *Afgunstig, jaloers zijn, benijden*: Hn 7:9, 1Co 13:4, Jk 4:2.

ζηλῶ *ww.ind.prs.act. 1^e p.ev.* → ζηλώω

ζήλω *znw.dat.mnl.ev.* → ζῆλος

ζηλώσαντες *ww.part.aor.act.nom.mnl.mv.* → ζηλώω

ζηλωταί *znw.nom.mnl.mv.* → ζηλωτής

ζηλωτήν *znw.acc.mnl.ev.* → ζηλωτής

ζηλωτής, -ου ὁ *znw.nom.mnl.ev.* Afgeleid van → ζηλώω. **Alg** Betekenis: *navolger, bewonderaar, aanhanger, ijveraar, zeloot*. **LXX** vertaalt hiermee κἄρ, *een ijveraar*, Ex 20:5, 34:14, Dt 4:24, 5:9, 6:15, of κἄρ, *naijverig*, Na 1:2. **NT** Betekenis: **1.** *Ijveraar*: Hn 21:20, 22:3, 1Co 14:12, Gl 1:14, Tt 2:14, 1Pt 3:13. **2.** De bijnaam *Zeloot*, de *ijveraar*, die de discipel Simon de Kananeër droeg: Lc 6:15, Hn 1:13.

ζημία, -ας ή *znw.nom.vr.ev.* **Alg** Betekenis: *straf, boete, schade, nadeel, verliespost, strop*. **LXX** vertaalt hiermee שָׁנַן, *boeten*, Sp 27:12, of שָׁנַן, *geldboete*, Ezr 7:26, of שָׁנַן, *boete*, 2Ko 23:33. **NT** Betekenis: *schade, nadeel, verlies*: Hn 27:10,21, Fp 3:7,8.

ζημίαν *znw.acc.vr.ev.* → ζημία

ζημίας *znw.gen.vr.ev.* → ζημία

ζημιόω *ww.* Afgeleid van → ζημία. **Alg** Betekenis: *straffen, beboeten, schaden, benadelen*. **LXX** vertaalt hiermee: **1.** שָׁנַן, *beboeten*, Ex 21:22, Dt 22:29, Sp 17:26, 21:11, 22:3. **2.** De uitdrukking שָׁנַן אֲשַׁנְי, *hij moet een boete aandragen* (NB), Sp 19:19. **NT** Be-

tekenis: **1.** *Schade toebrengen* aan iemand, in het pss: *benadeeld worden, verlies of schade lijden*: 1Co 3:15, 2Co 7:9. **2.** *Iets ergens bij inschieten, iets bekopen*: Mt 16:26, Lc 9:25. **3.** *Iets prijsgeven, afstand doen van*: Fp 3:8.

ζημιωθῆίς ww.part.aor.pss.nom.mnl.ev. → ζημιόω

ζημιωθῆν ww.sub.aor.pss. 3^e p.ev. → ζημιόω

ζημιωθήναι ww.inf.aor.pss. → ζημιόω

ζημιωθήσεται ww.ind.fut.pss. 3^e p.ev. → ζημιόω

ζημιωθήτε ww.sub.aor.pss. 2^e p.mv. → ζημιόω

ζῆν ww.inf.prs.act. → ζάω

Ζηνᾶν eig.acc.mnl.ev. → Ζηνᾶς

Ζηνᾶς, -ᾶ ὁ eig.nom.mnl.ev. Naam van een Joodse Torageleerde of jurist, medewerker van Paulus, Tt 3:13. Mogelijke betekenis: *geschenk van Zeus* of *gewijd aan Zeus*.

ζῆς ww.ind.prs.act. 2^e p.ev. → ζάω

ζήσασα ww.part.aor.act.nom.vr.ev. → ζάω

ζήσει ww.ind.fut.act. 3^e p.ev. → ζάω

ζήσεσθε ww.ind.fut.med. 2^e p.mv. → ζάω

ζήσεται ww.ind.fut.med. 3^e p.ev. → ζάω

ζήσετε ww.ind.fut.act. 2^e p.mv. → ζάω

ζήση ww.ind.fut.med. 2^e p.ev/sub.aor.act. 3^e p.ev. → ζάω

ζήσομεν ww.ind.fut.act. 1^e p.mv. → ζάω

ζήσουσιν ww.ind.fut.act. 3^e p.mv. → ζάω

ζήσω ww.sub.aor.act. 1^e p.ev. → ζάω

ζήσωμεν ww.sub.aor.act. 1^e p.mv. → ζάω

ζήτε ww.ind.prs.act. 2^e p.mv. → ζάω

ζήτει ww.gb.w.prs.act. 2^e p.ev. → ζητέω

ζητεῖ ww.ind.prs.act. 3^e p.ev. → ζητέω

ζητεῖν ww.inf.prs.act. → ζητέω

ζητεῖς ww.ind.prs.act. 2^e p.ev. → ζητέω

ζητεῖται ww.ind.prs.pss. 3^e p.ev. → ζητέω

ζητεῖτε ww.ind/gbw.prs.act. 2^e p.mv. → ζητέω

ζητεῖτω ww.gb.w.prs.act. 3^e p.ev. → ζητέω

ζητέω ww. **Alg** Betekenis: **1.** *Zoeken, moeite doen om vooruit te komen*. **2.** *Wensen, verlangen, vragen naar, missen*. **3.** *Zoeken te bereiken: trachten, streven naar* (erkenning). **4.** *Onderzoeken, disputeren*. Op juridisch gebied heeft het de betekenis van justitieel onderzoek. Zie ook → ἐκζητέω, dat ook *zoeken, speuren* betekent, maar waarbij de nadruk ligt op het onderzoek op wetenschappelijk gebied en → ἐπιζητέω, dat hetzelfde betekent als ἐκζητέω. **LXX** vertaalt hiermee: **1.** בָּקַשׁ, *zoeken*, Ex 4:19, 1Sa 25:26, Ps 34(35):4. **2.** שָׁאַל, *zoeken, vragen*, Lv 10:16, Jr (37)30:17, Ps 23(24):6, 37(38):13, 1Kr

16:11, (in deze teksten samen met בָּקַשׁ). **3.** שָׁאַל, *vroeg zoeken*, Sp 1:28, 8:17. **4.** בָּקַשׁ, (*be*)zoeken, Js 34:16. **5.** בָּעַה, *onderzoeken*, Js 21:12, 1Kr 21:30. **6.** מָצָא, *vinden, bereiken*, Gn 19:11. **7.** דָּפַר, *doorzoeken, verspieden*, Jb 39:29. **8.** בָּקַר, *onderzoeken, bijeenzoeken*, Ez 34:12. **9.** בִּין, *acht slaan op*, Ps 36(37):10. **10.** Bijzondere vertalingen: **a.** In Mi 3:3 heeft MT וְאֵהָבִי רָעָה, *en liefhebbers (zijn) van kwaad*. LXX heeft hier καὶ ζητοῦντες τὰ ποιηρά, *en zoekers van het slechte*. **b.** In 2Sa 14:16 MT staat וַיִּשְׁחַץ, *om te verdelgen*. LXX heeft ζητοῦντος ἐξᾶραί, *zoekend om te verdrijven*. **c.** 2Kr 33:12 MT heeft een vorm van הָלַח, *ziek maken*. LXX heeft καὶ ὡς ἐθλίβη ἐζήτησεν, *en toen hij onderdrukt werd, zocht hij* (het aanschijn van God). **d.** In Jr 43(36):24 heeft MT וְלֹא פָּדַדוּ, *ze waren niet verschrikt*. LXX heeft οὐκ ἐζήτησαν, *ze zochten niet*. **e.** In Jb 38:41 MT staat לְבַלְיֵאֵל, *zonder eten*, LXX heeft τὰ σίτα ζητοῦντες, *zoekend (naar) graan*. Zie ook Jb 9:26, waar LXX heeft ζητοῦντος βοράν, *zoekend (naar) voedsel*. **f.** In Jb 6:5 MT staat עֲלֵי־יָרֹחַ, *boven vers groen*. LXX heeft τὰ σίτα ζητῶν, *zoekend (naar) graan*. **NT** Betekenis: **1.** *Zoeken, opzoeken*: **a.** Wat verloren of wie kwijt is: schaap: Mt 18:12, Jezus: Lc 2:48, penning: Lc 15:8, het verlorene: Lc 19:10, Mij: Jh 7:34,36, 8:21. **b.** Van iets wat men graag heeft of iemand zoeken: met de belofte van vinden: Mt 7:7,8, Jezus: Mt 28:5, God: Hn 17:27, Rm 10:20, rust: Mt 12:43, een goede gelegenheid: Mt 26:16, vrucht: Lc 13:6, het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid: Mt 6:33, onvergankelijkheid: Rm 2:7, eer: 1Th 2:6; vrede, 1Pt 3:11, de dingen die boven zijn: Co 3:1, de dood: Op 9:6. **2.** *Zich ergens op toeleggen, nastreven, behartigen*: de wil van Hem, die mij gezonden heeft: Jh 5:30, (niet) zichzelf of zijn eigen belang maar dat van een ander: 1Co 10:24,33, 13:5, Fp 2:21. Negatief: iemand zoeken het leven te beroven: Mt 2:13,20, Rm 11:3. **3.** *Proberen iets doen, trachten*: uit te munten in de gemeente: 1Co 14:12, zij trachtten hem te grijpen: Mt 21:46, zij trachtten hem te doden: Jh 5:16. **4.** Ergens naar *verlangen*, iets *begeren*: een teken: Mc 8:11, en verder: Lc 12:48, 1Co 1:22, 2Co 12:14, 13:3, Hb 8:7, evap. **5.** *In gedachten met iets bezig zijn, naar iets zoeken, overleggen, peinzen*: Mc 14:1, Lc 12:29, 22:2, 1 Co 7:27, 1Pt 5:8. **6.** *Vragen, redeneren*: Jh 16:9.

ζητηθήσεται ww.ind.fut.pss. 3^e p.ev. → ζητέω

ζήτημα, -ατος τό znw.nom.onz.ev. Afgeleid van →

Z

ζ

ζητέω. **Alg** Betekenis: *datgene wat gezocht wordt, het zoeken, onderzoek* (wetenschappelijk), *vraagstuk, kwestie, twistvraag, geschilpunt*. **LXX** Komt niet voor. **NT** Alleen in Hn 15:2, 18:15 (2x), 23:29, 25:19 en 26:3 in de betekenis *geschil(len), vraag of vragen, twistpun(en)*.

ζητήματα *znw.nom/acc.onz.mv.* → ζητήμα

ζητήματος *znw.gen.onz.ev.* → ζητήμα

ζητημάτων *znw.gen.onz.mv.* → ζητήμα

ζητήσαι *ww.inf.aor.act.* → ζητέω

ζητησάτω *ww.gbw.aor.act. 3^e p.ev.* → ζητέω

ζητήσεις *znw.acc.vr.mv.* → ζητήσις

ζητήσετε *ww.ind.fut.act. 2^e p.mv.* → ζητέω

ζητήσεως *znw.gen.vr.ev.* → ζητήσις

ζητήση *ww.sub.aor.act. 3^e p.ev.* → ζητέω

ζητήσιν *znw.acc.vr.ev.* → ζητήσις

ζητήσις, -εως ή *znw.nom.vr.ev.* Afgeleid van → ζητέω. **Alg** Betekenis: *het zoeken, (huis)zoeking, het streven, vraag, dispuut, twistgesprek, technische term voor filosofisch of wetenschappelijk onderzoek*. **LXX** Komt niet voor. **NT** Betekenissen: **1.** *Het onderzoeken* (juridisch), Hn 25:20. **2.** *(Re-)twist, twistgesprek, geschil, tegenspraak, dwaaze vragen*: Jh 3:25, Hn 15:2, 1Tm 1:4, 6:6, 2Tm 2:23, Tt 3:9.

ζητήσον *ww.gbw.aor.act.2^e p.ev.* → ζητέω

ζητήσουσιν *ww.ind.fut.act. 3^e p.mv.* → ζητέω

ζητούν *ww.part.prs.act.nom.onz.ev.* → ζητέω

ζητούντες *ww.part.prs.act.nom.mnl.mv.* → ζητέω

ζητούντι *ww.part.prs.act.dat.mnl.ev.* → ζητέω

ζητούντων *ww.part.prs.act.gen.mnl.mv.* → ζητέω

ζητούσίν *ww.ind.prs.act. 3^e p.mv. of*

part.prs.act.dat.mnl.mv. → ζητέω

ζητώ *ww.ind.prs.act. 1^e p.ev.* → ζητέω

ζητών *ww.part.prs.act.nom.mnl.ev.* → ζητέω

ζιζάνια *znw.nom/acc.onz.mv.* → ζιζάνιον

ζιζάνιον, -ου τό *znw.nom.onz.ev.* **Alg** Betekenis: *dolik* (onkruid). Griekse naam van een oosterse grassoort, die veel onder de haver en tarwe groeit en vooral in het begin er moeilijk van te onderscheiden is. **LXX** Komt niet voor. **NT** Betekenis: zie **Alg**: Mt 13:25,26,27,29,30,36,38,40.

ζιζανίων *znw.gen.onz.mv.* → ζιζάνιον

Ζοροβαβέλ ὁ *eig.mnl.ev.* Onverbuigbare Hebreeuwse naam זְרֻבָבֶל, *Zerubbabel*, een landvoogd van de uit Babel teruggekeerde Joden. Onder zijn leiding vond de herbouw van de tempel plaats, 1Kr 3:19, Ezr 3:2,8, eap. **NT** Komt voor in het geboortenre-

gister van Jezus: Mt 1:12,13, Lc 3:27. Betekenis: **1.** *Geplant in Babel, Babelskind, spruit van Babel*. **2.** *Banneling in Babylon*.

ζόφον *znw.acc.mnl.ev.* → ζόφος

ζόφος, -ου ὁ *znw.nom.mnl.ev.* **Alg** Betekenis: *(avond)duisternis, westen, onderwereld, dodenrijk*. **LXX** Komt niet voor. **NT** Betekenis: *duisternis, donkerkte*: Hb 12:18, 2Pt 2:4, Jd:6. In 2Pt 2:17 staat ὁ ζόφος τοῦ σκοτους, *het donker van de duisternis, dwz de allerdiepste duisternis*.

ζόφου *znw.gen.mnl.ev.* → ζόφος

ζόφῳ *znw.dat.mnl.ev.* → ζόφος

ζυγόν *znw.acc.mnl.ev.* → ζυγός

ζυγός/ζυγόν, -οῦ ὁ/τό *znw.nom.mnl/onz.ev.* Afgeleid van ζευγύω, *inspannen, samenbinden*, (van trekdieren) (alleen in **LXX**). **Alg** Betekenis: *juk* (wagen, dragen van lasten), *slavenjuk, verbindingsbalk van een citer, roeibank, waagbalk, weegschaal, riem* (van sandaal), *span, paar, gelid* (militairen). Overdr: *zitplaats, rang*. **LXX** vertaalt hiermee: **1.** עֵל, *juk*, Gn 27:40, Lv 26:13, Nm 19:2, Dt 21:3, 2Kr 10:4,9,10,11,14, eap. **2.** מְשֹׁרֶת, *inhoud*, Lv 19:35. **3.** מוֹאזֵינִי, *weegschaal*, Lv 19:36, Jb 6:2, Ps 61(62):10. **4.** עֵבֶה, *touw* (oa waarmee een dier wordt vastgebonden om te ploegen), Jb 39:10, Js 5:18, Ps 2:3. **5.** סֶבֶשׁ, *schouder*, Zf 3:9. **6.** סֶבֶל, *last*, Js 10:27. **7.** מִטָּה, *staf*, Js 14:5. **8.** שֶׁבֶט, *stok*, Js 14:5. **9.** קָנָה, *waag, weegschaal*, Js 46:6. **10.** מוֹטָה, *stang*, Ez 34:27. **NT** Betekenis: **1.** *Juk*, alleen overdr: van de slavernij of dienstbaarheid: Hn 15:10, Gl 5:1, 1Tm 6:1. Ook: gehoorzaamheid aan Jezus: Mt 11:29,30. **2.** *Het juk of dwarshout van een weegschaal, de weegschaal zelf*: Op 6:5.

ζυγῶ *znw.dat.mnl.ev.* → ζυγός

ζύμη, -ης ή *znw.nom.vr.ev.* Mogelijk afgeleid van → ζέω. **Alg** Betekenis: *gist, zuurdeeg*. **LXX** vertaalt hiermee: **1.** גֵּמָה, *het gegiste*, Ex 12:15, 13:3, 23:18, 34:25, Dt 16:3. **2.** גֵּזֶז, *het gezuurde*, Ex 12:15,19, 13:7, Lv 2:11, Dt 16:4. **NT** Betekenis: *zuurdeeg, gist*: Mt 16:12, 1Co 5:6, Gl 5:9, vaak als beeld van de werking van het evangelie: Mt 13:33, Lc 13:21. In negatieve betekenis: Mt 16:6,11, Mc 8:15, Lc 12:1, 1Co 5:7,8.

ζύμη *znw.dat.vr.ev.* → ζύμη

ζύμη *znw.acc.vr.ev.* → ζύμη

ζύμης *znw.gen.vr.ev.* → ζύμη

ζυμοῖ *ww.ind.prs.act. 3^e p.ev.* → ζυμόω

ζυμόω *ww.* Afgeleid van → ζύμη. **Alg** Betekenis: *door*

zuurdesem gisten, rijzen. Pss: gisten, rijzen. **LXX** vertaalt hiermee גָּמַח, *gisten*, Ex 12:34,39, Hs 7:4 of גָּמַח, *gist*, Lv 6:10, 23:17. **NT** Betekenis: zie Alg: Mt 13:33, Lc 13:21, 1Co 5:6, Gl 5:9.

ζῶ *ww.ind.prs.act. 1^e p.ev.* → ζάω

ζῶα *znw.nom.onz.mv.* → ζῶον

ζωγράφω *ww.* Afgeleid van ζῶός, *levend* (komt niet voor in de Bijbel) en → ἀγρεύω, *jagen*. **Alg** Betekenis: *levend gevangen nemen, het leven schenken, het leven teruggeven, vangen*. **LXX** vertaalt hiermee: **1.** חָיָה, *laten leven*, Nm 31:15,18, Dt 20:16, Jz 2:13, Jz 6:25, 9:20, 2Sa 8:2. **2.** De woorden שָׁבוּ חַיִּים, *zij hebben levend gevangen*, 2Kr 25:12. **NT** Betekenis (fig): *vangen* (van mensen): Lc 5:10 (positief), 2Tm 2:26 (negatief).

ζωγράφων *ww.part.prs.act.nom.mnl.ev.* → ζωγράφω

ζωή, -ῆς ἡ *znw.nom.vr.ev.* Afgeleid van → ζάω. **Alg** Betekenis: *leven, bestaan, levenswijze, levensonderhoud, bezittingen*. **LXX** vertaalt hiermee: **1.** חַיָּה, *levend, levensbehoud, levensonderhoud*, Gn 1:30, 45:5, Ri 17:10, 2Ko 8:10. **2.** חַי, *leven*, Gn 2:7,9, 3:14,17,24, 6:17, Ex 1:14, 6:16, evap. **3.** חַיָּה, *Eva of levensbron* (NB), Gn 3:20. **4.** יוֹם, *dag*, Jb 7:1. **5.** נוֹד, *omzwerving, wankeling* (NB), Ps 55(56):9. **6.** Bijzondere vertalingen: **a.** Sp 18:4 MT: מְקוֹר חַיָּה, *een bron van wijsheid*. LXX heeft πηγή ζωής, *een fontein van leven*. **b.** Sp 5:9 MT: אַחֵרִים לְאַחֵרִים הוֹדֵךְ, *anders geef je je glans weg aan anderen*. LXX heeft ἵνα μὴ πρόη ἄλλοις ζωὴν σου, *opdat je je leven niet voor anderen weggooit*. **c.** In Sp 23:3 MT staat עֲבִירָה עֲבִירָה, *bedrieglijk brood*. LXX: ζωής ψευδοῦς, *bedrieglijk leven*. **NT** Betekenis: *leven in al zijn facetten*: **1.** *Tijdelijk leven* van een mens: Lc 1:75, 12:15, 16:25, Hn 8:33, 1Co 15:19, Hb 7:3, Jk 4:14. **2.** *Het eeuwige leven*: Mt 7:14, 18:8, 19:16, 25:46, Jh 3:36, 5:24, 10:10,28, 2Co 5:4, 1Jh 3:14, evap. **3.** *Leven itt tot dood*, zowel in geestelijk als lichamenlijk opzicht: Jh 1:4, 5:26, 6:48, 11:25, 14:6, Hn 3:15, 17:25, Rm 8:38, Fp 1:20, 2Tm 1:10, 1Jh 1:2, evap. **4.** *Levenswandel*: Rm 6:4, Ef 4:18, 2Pt 1:3.

ζωή *znw.dat.vr.ev.* → ζωή

ζωήν *znw.acc.vr.ev.* → ζωή

ζωής *znw.gen.vr.ev.* → ζωή

ζῶμεν *ww.ind/sub.prs.act. 1^e p.mv.* → ζάω

ζῶν *ww.part.prs.act.nom.mnl.ev/acc.onz.ev.* → ζάω

ζῶνας *znw.acc.vr.mv.* → ζώνη

ζώνη -ῆς ἡ *znw.nom.vr.ev.* Afgeleid van → ζώνη. **Alg** Grondbetekenis: **1.** Oorspr een gordel voor vrouwen, vandaar de overdr betekenis:

kleedgeld, speldegeld. De uitdrukking ζώνην λύειν betekent *tot vrouw nemen, huwen*. In die zin betekent ζώνη ook: *huwelijk*. **2.** *Gordel voor mannen*. **3.** *Middel* (plaats van het lichaam waar de gordel zich bevindt). **4.** *Geldriem, beurs*. **5.** *Alles wat op een gordel lijkt*. Zie ook → περιζώνημι. **LXX** vertaalt hiermee: **1.** אֲבָנִים, *gordel*, Ex 28:4,39,40, 36:36, Lv 8:7,13. **2.** אֲזוּר, *gordel*, 2Ko 1:8, Js 5:27. **3.** חֲנֹרֶת, *gordel*, 2Ko 3:21, Js 3:24. **4.** מִנְיָה, *buikband* (NB), *gordel* (NBG, NBV) Ps 108(109):19. **5.** Bijzondere vertalingen: **a.** Ez 9:2,3,11 MT: קָסָה הַסֹּפֵר, *de inktkoker van een schrijver*. LXX: τὴν ζώνην (?). **b.** Dt 23:14 MT: עַל-אָזְנוֹךָ, lett: *op of aan uw oren*, LXX: ἐπὶ τῆς ζώνης, *aan uw gordel*. Waarschijnlijk leest LXX hier אֲזוּרֶךָ ipv אֲזוּרָה. **NT** Betekenis: *de gordel*: Mt 3:4, Mc 1:6, Hn 21:11, Op 1:13, 15:6. De gordel als *behaarplaats van geld* dat men op reis bij zich droeg (zie Alg Betekenis punt 4): Mt 10:9, Mc 6:8.

ζώνην *znw.acc.vr.ev.* → ζώνη

ζώνημι *ww.* **Alg** Betekenis: *(om)gorden, uitrusten* (voor de strijd). Zie ook → περιζώνημι en → ζώνη. **LXX** vertaalt hiermee: **1.** חָגַר, *aangorden* (van het zwaard), Lv 8:7,13, 1Sa 25:13, 2Ko 4:29, 9:1. **2.** אָזַר, *omgorden*, Jb 38:3, 40:7, Js 11:5. **3.** חָבַשׁ, *ombinden, omwinden*, Ez 16:10. **4.** שָׁיַם, *leggen, plaatsen*, 1Ko 20(21):27. **5.** אָסַר, *binden*, Nh 4:12. **NT** Betekenis: *gorden*: Jh 21:18 (2x). Med: *zich omgorden*: Hn 12:8.

ζωννύω *ww.* Zie → ζώνημι

ζώντα *ww.part.prs.act.acc.mnl.ev/onz.mv.* → ζάω

ζώντας *ww.part.prs.act.acc.mnl.mv.* → ζάω

ζώντες *ww.part.prs.act.nom.mnl.mv.* → ζάω

ζώντι *ww.part.prs.act.dat.mnl.ev.* → ζάω

ζώντος *ww.part.prs.act.gen.mnl.ev.* → ζάω

ζώντων *ww.part.prs.act.gen.mnl.mv/onz.ev.* → ζάω

ζωογονεῖσθαι *ww.inf.prs.pss.* → ζωογονέω

ζωογονέω *ww.* Afgeleid van ζῶός, *levend* (komt niet voor in de Bijbel) en → ὁ γόνος, *de geboorte*. **Alg** Betekenis: *levende jongen ter wereld brengen, verwekken, voortbrengen, het leven schenken, in leven houden*. **LXX** vertaalt hiermee: חָיָה, *(laten) leven*, Ex 1:17,18,22, Ri 8:19, 1Sa 2:6, 27:9,11, 2Sa 7:4 of חָיָה, *leven*, Lv 11:47. **NT** Betekenis: **1.** *In leven blijven* (met ontkenning) (NB), *zich voortplanten* (met ontkenning) (NBG), *sterven* (NBV), *voorttellen* (met ontkenning) (SV): Hn 7:19. **2.** *Het leven vernieuwen* (NBG), *in leven houden* (NBG), *het leven behouden* (NBV, SV): Lc 17:33. **3.** *Ten leven wekken*: 1Tm 6:13.

Z

ζ

ζωογονήσει ww.ind.fut.act. 3^e p.ev. → ζωογονέω

ζωογονούντος ww.part.prs.act.gen.mnl.ev. →
ζωογονέω

ζῶον, -ου τό znw.nom.onz.ev. Afgeleid van → ζάω.

Alg Betekenis: *levend wezen, schepsel, dier, voorstelling of schildering van een levende gebeurtenis of wezen, figuur, (sterren)beeld, schilderij*. **LXX** vertaalt hiermee: **1.** הַיָּהוּ, *dieren, levende wezens*, Ps 67(68):11, Ps 103(104):25, 144(145):16. **2.** In Gn 1:21 MT staat הַיָּהוּ שָׁבַע לְבָרָא, *alle levende ziel*, LXX heeft hier πᾶσαν ψυχὴν ζῶων, *alle levende ziel*. **NT** Betekenis: *het dier*: Hb 13:11, 2Pt 2:12, Jd:10, Op 4:6,7, evap in Op.

ζωοποιεῖ ww.ind.prs.act. 3^e p.ev. → ζωοποιέω

ζωοποιεῖται ww.ind.prs.pss. 3^e p.ev. → ζωοποιέω

ζωοποιέω ww. Afgeleid van ζῶός, *levend* (komt niet voor in de Bijbel) en → ποιέω, *maken*. **Alg** Betekenis: *levende wezens voortbrengen, opwekken, levend maken*. Bij de klassieken alleen gebruikt mbt dieren. **LXX** vertaalt hiermee הִיח, (doen, laten) *leven*: Ri 21:14, 2Ko 5:7, Nh 9:6, Jb 36:6, Ps 70(71):20, Pr 7:12. **NT** Betekenis: *levend maken*: **a.** Van gestorvenen: Jh 5:21, Rm 4:17, 8:11, 1Co 15:22, 1Tm 6:13, 1Pt 3:18. **b.** Geestelijke opwekking: Jh 6:63, 1Co 15:45, 2Co 3:6, Gl 3:21. **c.** Pss: *ontkiemen, groeien* (planten): 1Co 15:36.

ζωοποιηθείς ww.part.aor.pss.nom.mnl.ev. →
ζωοποιέω

ζωοποιηθήσονται ww.ind.fut.pss. 3^e p.mv. →
ζωοποιέω

ζωοποιῆσαι ww.inf.aor.act. → ζωοποιέω

ζωοποιήσει ww.ind.fut.act. 3^e p.ev. → ζωοποιέω

ζωοποιούν ww.part.prs.act.nom/acc.onz.ev. →
ζωοποιέω

ζωοποιούντος ww.part.prs.act.gen.mnl.ev. →
ζωοποιέω

ζῶου znw.gen.onz.ev. → ζῶον

ζῶσα ww.part.prs.act.nom.vr.ev. → ζάω

ζῶσαι ww.gb.w.aor.med. 2^e p.ev. → ζώννυμι

ζῶσαν ww.part.prs.act.acc.vr.ev. → ζάω

ζῶσει ww.ind.fut.act. 3^e p.ev. → ζώννυμι

ζῶσιν ww.ind/sub.prs.act. 3^e p.mv. → ζάω

ζῶων znw.gen.onz.mv. → ζῶον

WOORDENLIJST

HEBREEUWS / ARAMEES - GRIEKS

Toelichting

In deze woordenlijst staan alle Hebreeuwse en Aramese woorden, korte uitdrukkingen en veel voorkomende woordcombinaties uit de rubriek 'LXX vertaalt hiermee'. Grotere aangehaalde tekstgedeelten zijn opgenomen in een aparte lijst aan het einde van deze woordenlijst.

De betekenis van het Hebreeuwse/Aramese woord correspondeert niet altijd met de betekenis van het Griekse lemma, omdat ook de verschillen tussen LXX en MT worden vermeld. Het Griekse lemma geeft alleen aan dat het Hebreeuws/Aramese woord wordt vermeld in het desbetreffende artikel. Dat kan dus de betekenis zijn, maar het kan dus ook wijzen op een verschil in de diverse vertalingen.

Achter elk Hebreeuws/Aramees woord staat het Griekse lemma uit de Lexicon. Als een Hebreeuws/Aramees woord bij meer dan één Grieks woord voorkomt staan de Griekse woorden in alfabetische volgorde.

De woorden in de linkerkolom staan alfabetisch volgens het Hebreeuwse alfabet. Hierbij worden de halfvocalen װ (waw) en ך (jod) als medeklinkers gerekend, ongeacht of ze wel of geen leesmoeder zijn. Een uitzondering vormt de vierletterige Godsnaam en combinaties ermee. Uit eerbied voor deze naam worden ze apart vermeld vóór de overige woorden.

Eerst staan altijd de ongevocaliseerde werkwoordstammen (meestal drie letters). Daarna volgen de gevocaliseerde woorden met dezelfde wortelletters. Hierbij wordt voor de sjewa en de klinkertekens onderstaande volgorde aangehouden

ׁ	sjewa
׃	kamets en kamets chatoef
ׂ	chateef kamets
ׄ	patach
ׅ	chateef patach
׆	tseree
ׇ	segol
׈	chateef segol
׉	chireq
׊	cholem
׋	kibboets

Uitdrukkingen die uit twee of meer kleine woordjes bestaan, staan eerst alfabetisch op het eerste woord gesorteerd, vervolgens worden alle combinaties met dat woord vermeld in alfabetische volgorde. Voorbeeld: eerst het woordje ער, vervolgens alle combinatie met ער, zoals ער-אָהר, ער-אָן, enz, daarna ער, enz.

Hebreeuws /Aramese	zie bij Grieks woord:
א	
Combinaties vierletterige	met de Godsnaam:
יהוה אֱלֹהֵינוּ	κύριος
אלֹהֵינוּ	ἑναντι
אֱתֵינוּ	ἑναντι
א	ἄ
אב	πατήρ
אב	πατρία
אב	πατριάρχης
אב	πατρικός
אב	πατρῶος
אב	γένημα
אבא	ἄββα
אבד	ἄγω
אבד	αἴρω
אבד	ἀποβάλλω
אבד	ἀποκτείνω
אבד	ἀπόλλυμι
אבד	ἀπώλεια
אבד	ἀφανίζω
אבד	ἐκδίδωμι
אבד	ἐξάγω
אבד	ἐξαίρω
אבד	ἐξαποστέλλω
אבד	κατασκάπτω
אבד	λύπη
אבדה	ἀπώλεια
אבדו	Ἀβαδδών
אבדו	ἀπώλεια
אבה	ἀπειθέω
אבה	βούλομαι
אבה	θέλω
אבה	προσέχω
אבוט	φάτινη
אבהת	σφάγιον
אבי	μήν
אביב	νέος
אביב	περιέρχομαι
אביה	Ἀβια
אביהוא	Ἀβιούδ
אביו	ἀδύνατος
אביו	ἀθυμέω
אביו	ἀνάγκη
אביו	ἀπελπίζω
אביו	ἀσθενής
אביו	ἐνδεής
אביו	πένης

אביו	πτωχός
אביו	ταπεινός
אביר	θεός
אביר	ἰσχύς
אביר	ἰσχύω
אביר	ἰσχυρός
אביר	ταῦρος
אביר	δυναστής
אביר	δυνατός
לב אבירו	ἀπόλλυμι
לב אבירו	ἀσύνητος
אביר	Ἀβιαθάρ
אבל	θρηνέω
אבל	πενθέω
אבל	στενάζω
אבל	λυπέω
אבל	ἀλλά
אבל	ἰδού
אבל	ναί
אבל	ὀδύνη
אבל	πένθος
אבל	πάθος
אבלה	ἀπώλεια
אבן	λίθινος
אבן	λίθος
אבן שלמה	δίκαιος
אבנט	ζώνη
אבנט	στέφανος
אבני-בור	ἄδης
אבני-כיס	δίκαιος
אבט	σιτευτός
אבק	κοινορτός
אבקת	κοινορτός
אבר	ἴστημι
אבר	πτέρυξ
אברהם	Ἀβραάμ
אברה	δέσμη
אברה	ἐπαγγελία
אברה	συνάντησις
אגם	λυπέω
אגם	λίμνη
אגמון	ἀνθραξ
אגת	ἀντιλαμβάνω
אגת	διασώζω
אגת	εὐφραίνω
אגת	ποιέω
אגרת	πυγμή
אגרת	ἐπιστολή
אד	νεφέλη
אד	πηγή
עד	Ἀδδί
אדום	ἄνθρωπος
אדום	Ἰδομαία
אדום	πυρρός

אדון	άνήρ
אדון	ἄρχων
אדון	δεσπότης
אדון	ἡγέομαι
אדון	κύριος
אדון	χρᾶω
אדון	θεός
אדון	τότε
אדיר	δυναστής
אדיר	δυνατός
אדיר	θαυμαστός
אדיר	ἰσχυρός
אדיר	κραταιός
אדיר	μεγιστάν
אדיר	στερέος
אדיר	ὑπερέχω
אדם	πυρόω
אדם	Ἄδαμ
אדם	άνήρ
אדם	ἄνθρωπος
אדם	ἕκαστος
אדם	θνητός
אדם	λαός
אדם רשע	δίκαιος
אדם	ἐρυθρός
אדם	σάρδιον
אדם	Ἄδαμ
אדם	γῆ
אדם	χώρα
אדם	βάσις
אדני	άνήρ
אדני	δεσπότης
אדני	ἐναντίον
אדני	κύριος
אדר	δοξάζω
אדרגוד	ἡγέομαι
אדרת	μεγαλωσύνη
אדרת	μηλωτή
אדרת	στολή
אהב	ἀγαπάω
אהב	ἀγαπητός
אהב	κρατέω
אהב	φιλέω
אהב	φίλος
אהב	χαίρω
אהב	φιλία
אהבת	ἀγαπή
אהבת	φιλία
אהת	δέομαι
אהת	μηδαμῶς
אהת	ὦ
אהל	διέρχομαι
אהל	εἰσέρχομαι
אהל	ἐπιφάσκω

לְהַאֲרִיב	σκηνώ	אָרֶן	ἀδικία	אֵן	διότι	
לְהַאֲרִיב	κατάλυμα	אָרֶן	ἄδικος	אֵן	ὅταν	
לְהַאֲרִיב	οἰκία	אָרֶן	ἀνομία	אֵן	ὅτι	
לְהַאֲרִיב	οἶκος	אָרֶן	ἄνομος	אֵן	οὐ	
לְהַאֲרִיב	σκηνή	אָרֶן	ἄτοπος	אֵן	οὕτως	
לְהַאֲרִיב	σκήνωμα	אָרֶן	κακία	אֵן	τότε	
לְהַאֲרִיב	Ἰακώβ	אָרֶן	κακός	אֵן	אֵן	ἐκκαίω
אֵן	εἰ	אָרֶן	κενός	אֵן	אֵן	καίω
אֵן	ἦ	אָרֶן	κόπος	אֵן	אֵן	ἀφίστημι
אֵן	ὥσει	אָרֶן	μάταιος	אֵן	בֵּן	ὑσσωπος
אֵן	αἰρετίζω	אָרֶן	μάτην	אֵן	רֵן	ζώνη
אֵן	ἐπιθυμητής	אָרֶן	μηθείς	אֵן	אֵן	ἄρα
אֵן	θέλω	אָרֶן	μόχθος	אֵן	אֵן	ἀνάμνησις
אֵן	ἐπιθυμέω	אָרֶן	ὀδύνη	אֵן	אֵן	μνημόσυνον
אֵן	οὐαι	אָרֶן	πονηρία	אֵן	אֵן	ἀπέρχομαι
אֵן	ὦ	אָרֶן	ὀδύνη	אֵן	אֵן	ἐκλείπω
אֵן	ἔχθρα	אֵן	πένθος	אֵן	אֵן	πορεύω
אֵן	ἀνόητος	אֵן	τροχός	אֵן	אֵן	ὑποστρέφω
אֵן	ἀσεβής	אֵן	κατισχύω	אֵן	אֵן	ἀκούω
אֵן	ἄφρων	אֵן	κοπιάω	אֵן	אֵן	ἐνωτίζομαι
אֵן	ἠγέομαι	אֵן	προπορεύομαι	אֵן	אֵן	ἐπακούω
אֵן	ἰσχυρός	אֵן	στενοχωρέω	אֵן	אֵן	οὐς
אֵן	προπετής	אֵן	ταχύς	אֵן	אֵן	προσέχω
אֵן	φαῦλος	אֵן	ἀποθήκη	אֵן	אֵן	ὑπακούω
אֵן	ἄπειρος	אֵן	γῆ	אֵן	אֵן	νοῦς
אֵן	ἄρα	אֵן	θησαυρός	אֵן	אֵן	οὐς
אֵן	ἐάν	אֵן	πλοῦτος	אֵן	אֵן	ὠτίον
אֵן	εἰ	אֵן	ἀνάπτω	אֵן	אֵן	ἐνισχύω
אֵן	εἶπω	אֵן	διέρχομαι	אֵן	אֵן	ζώννυμι
אֵן	ἵνα	אֵן	ἐκλάμπω	אֵן	אֵן	ἰσχύω
אֵן	ἴσως	אֵן	ἐπιβλέπω	אֵן	אֵן	κατισχύω
אֵן	μή	אֵן	ἐπιφαίνω	אֵן	אֵן	περιέχω
אֵן	μήποτε	אֵן	φαίνω	אֵן	אֵן	περιζώννυμι
אֵן	ὅπως	אֵן	φωτίζω	אֵן	אֵן	ἀδελφός
אֵן	οὐν	אֵן	ἥλιος	אֵן	אֵן	εὐγε
אֵן	πώς	אֵן	μεσημβρία	אֵן	אֵן	πλησίον
אֵן	ἀντιλαμβάνω	אֵן	φέγγος	אֵן	אֵן	ἀδελφός
אֵן	ἀλλά	אֵן	φῶς	אֵן	אֵן	ἦχος
אֵן	μήν	אֵן	φωτίζω	אֵן	אֵן	διαπορεύομαι
אֵן	οὐ	אֵן	φωτισμός	אֵן	אֵן	ἐνδεκα
אֵן	πλήν	אֵן	ἡμέρα	אֵן	אֵן	ἄλλος
אֵן	ἀνόητος	אֵן	δῆλος	אֵן	אֵן	εἷς
אֵן	ἄνοια	אֵן	πῦρ	אֵן	אֵן	ἕκαστος
אֵן	ἀρά	אֵן	φῶς	אֵן	אֵן	ἕτερος
אֵן	ἀφροσύνη	אֵן	χώρα	אֵן	אֵן	ἔτι
אֵן	κακία	אֵן	Χαλδαῖος	אֵן	אֵן	ἴσος
אֵן	κακός	אֵן	ἶμα	אֵן	אֵן	κοινός
אֵן	ἀσεβής	אֵן	φῶς	אֵן	אֵן	πρώτος
אֵן	δόξα	אֵן	Οὐρίας	אֵן	אֵן	τις
אֵן	δύναμις	אֵן	ὁμοίω	אֵן	אֵן	ἀναγγέλλω
אֵן	ἥλιος	אֵן	συμφωνέω	אֵן	אֵן	ἄπτω
אֵן	κόπος	אֵן	σημειοῦ	אֵן	אֵן	ὀπισθε(ν)
אֵן	πόλις	אֵן	ἐκεῖνος	אֵן	אֵן	ὀπίσω
אֵן	ὑπάρχω	אֵן	ἀρχή	אֵן	אֵן	ἀρχαῖος

תִּקְּא	ἀδελφή
תִּקְּא	ἀντέχω
תִּקְּא	ἐπιλαμβάνομαι
תִּקְּא	ἔρχομαι
תִּקְּא	ἔχω
תִּקְּא	θηρεύω
תִּקְּא	κατακληρονομέω
תִּקְּא	καταλαμβάνω
תִּקְּא	κατέχω
תִּקְּא	κληρονομέω
תִּקְּא	κρατέω
תִּקְּא	λαμβάνω
תִּקְּא	πιάζω
תִּקְּא	συνέχω
תִּקְּא	Ἀχάζ
תִּקְּא	κατάσχεσις
תִּקְּא	κληρονομία
תִּקְּא	ἐγγύς
תִּקְּא	ἀδελφός
תִּקְּא	ἀδελφός
תִּקְּא	ἀδελφός
תִּקְּא	ὄφελον
תִּקְּא	ὄφελον
תִּקְּא	ἀμέθυστος
תִּקְּא	βραδύνω
תִּקְּא	κατέχω
תִּקְּא	μένω
תִּקְּא	χρονίζω
תִּקְּא	μετά
תִּקְּא	παρά
תִּקְּא	τότε
תִּקְּא	ὑπό
תִּקְּא	ὑστερον
תִּקְּא	ἄλλος
תִּקְּא	ἀλλότριος
תִּקְּא	δεύτερος
תִּקְּא	ἕτερος
תִּקְּא	καινός
תִּקְּא	τόπος
תִּקְּא	ἕσχατος
תִּקְּא	ἕτερος
תִּקְּא	καιρός
תִּקְּא	μέλλω
תִּקְּא	ὀπίσω
תִּקְּא	ὑστερον
תִּקְּא	ὑστερος
תִּקְּא	ἀντί
תִּקְּא	ἐνώ
תִּקְּא	ἐπεί
תִּקְּא	ἐπειδή
תִּקְּא	ἐπιπορεύομαι
תִּקְּא	καταλείπω
תִּקְּא	μετά
תִּקְּא	ὀπισθε(ν)

תִּקְּא	ὀπίσω
תִּקְּא	περί
תִּקְּא	πρός
תִּקְּא	ὑστερον
תִּקְּא	ἐπεί
תִּקְּא	οὐπω
תִּקְּא	ἐκείνος
תִּקְּא	ὀπίσω
תִּקְּא	ἀδελφός
תִּקְּא	ἕκγονος
תִּקְּא	κατάλοιπος
תִּקְּא	σπέρμα
תִּקְּא	συντέλεια
תִּקְּא	τέκνον
תִּקְּא	τελευταίη
תִּקְּא	ὑστερον
תִּקְּא	ὀπίσω
תִּקְּא	στρατηγός
תִּקְּא	ἀπαξ
תִּקְּא	ἐνδέκατος
תִּקְּא	φειδομαι
תִּקְּא	βαρύνω
תִּקְּא	κρυπτός
תִּקְּא	φράσσω
תִּקְּא	ἐνεός
תִּקְּא	συνέχω
תִּקְּא	ποιος
תִּקְּא	πόθεν
תִּקְּא	ποιος
תִּקְּא	ἔθνος
תִּקְּא	θάλασσα
תִּקְּא	νῆσος
תִּקְּא	οὐαι
תִּקְּא	ποῦ
תִּקְּא	ἀντίκειμαι
תִּקְּא	ἐχθρός
תִּקְּא	θλίβω
תִּקְּא	ὑπεναντίος
תִּקְּא	ἕχθρα
תִּקְּא	ἀπόλυμι
תִּקְּא	ἀπώλεια
תִּקְּא	δύσκολος
תִּקְּא	θλιψις
תִּקְּא	κάκωσις
תִּקְּא	καταστροφή
תִּקְּא	ὄλεθρος
תִּקְּא	πτῶμα
תִּקְּא	τροπή
תִּקְּא	ποῦ
תִּקְּא	Ἰώβ
תִּקְּא	Ἰεζάβελ
תִּקְּא	πόθεν
תִּקְּא	ποῦ
תִּקְּא	πῶς

תִּקְּא	τίς
תִּקְּא	ποῦ
תִּקְּא	πῶς
תִּקְּא	πῶς
תִּקְּא	ἀμνός
תִּקְּא	ἄρχων
תִּקְּא	ἠγέομαι
תִּקְּא	ἰσχυρός
תִּקְּא	ἐλεύθερος
תִּקְּא	ἀντίλημψις
תִּקְּא	ἄρκος
תִּקְּא	βοήθεια
תִּקְּא	ναός
תִּקְּא	δένδρον
תִּקְּא	θάμβος
תִּקְּא	φοβερός
תִּקְּא	ἀπειλή
תִּקְּא	δειλία
תִּקְּא	τρόμος
תִּקְּא	φόβος
תִּקְּא	ἕκθαμβος
תִּקְּא	ἀφανίζω
תִּקְּא	μή
תִּקְּא	μηδέ
תִּקְּא	μηδαίς
תִּקְּא	οὐ
תִּקְּא	οὐδέ
תִּקְּא	οὐθείς
תִּקְּא	οὐκέτι
תִּקְּא	οὐχι
תִּקְּא	οὐθείς
תִּקְּא	οὐθείς
תִּקְּא	οὐθείς
תִּקְּא	ἄνευ
תִּקְּא	ἄχρηστος
תִּקְּא	ἀνεξιχνίαστος
תִּקְּא	ἀσθενέω
תִּקְּא	ἀναρίθμητος
תִּקְּא	ἀναρίθμητος
תִּקְּא	μέτρον
תִּקְּא	πότε
תִּקְּא	ποῦ
תִּקְּא	ἄγγελος
תִּקְּא	ἀδελφός
תִּקְּא	ἀνὴρ
תִּקְּא	ἄρρηγ
תִּקְּא	ἄρχων
תִּקְּא	δίκαιος
תִּקְּא	ἕκαστος
תִּקְּא	ἠγέομαι
תִּקְּא	κατοικέω
תִּקְּא	μηδαίς
תִּקְּא	μηθείς
תִּקְּא	νεανίσκος

םיחל	είδωλον
םיחל	θείος
םיחל	θεός
םיחל	ἕτερος
תאבב	δύναμις
חל	ίδου
חל	θείος
חל	κύριος
חל	δένδρον
חל	ἄκακος
חל	ἀρχηγός
חל	βοῦς, βοός
חל	διδασκαλία
חל	ἡγεμονία
חל	ἡγεμών
חל	οἰκεῖος
חל	φίλος
חל	χιλίαρχος
חל	ἀχρειόω
חל	Ἡλί
חל	ὄσφυς
חל	Ἡλίας
חל	ἑαυτοῦ
חל	βδέλυγμα
חל	δαμόνιον
חל	είδωλον
חל	θεός
חל	κακός
חל	μάταιος
חל	χειροποίητος
חל	Ἐλιέζερ
חל	Ἐλιακίμ
חל	Ἐλισάβητ
חל	Ἐλισαῖος
חל	ἄλαλος
חל	ἄφωνος
חל	δεσμεύω
חל	σιωπάω
חל	συνέχω
חל	ἄρα
חל	ἄλαλος
חל	ένεός
חל	κωφός
חל	μογιλάλος
חל	χήρα
חל	χήρα
חל	Ἐλεάζαρ
חל	Λάζαρος
חל	διδάσκω
חל	μανθάνω
חל	βοῦς, βοός
חל	δισχίλιοι
חל	ταῦρος
חל	χιλιάς

חל	χίλιοι
חל	τρισχίλιοι
חל	διακόσιοι
חל	δισχίλιοι
חל	στενοχωρέω
חל	δημηγορέω
חל	μήτηρ
חל	ἄλλά
חל	ἔαν
חל	εἰ
חל	εἰ γάρ
חל	εἰ καί
חל	εἰ μὲν οὖν
חל	εἰ οὖν
חל	ἐπεὶ
חל	ἐπειδὴ
חל	ἕως
חל	ἦ
חל	μὲν
חל	μή
חל	μήν
חל	ὅσος
חל	ὅταν
חל	ὅτι
חל	οὖν
חל	ὡς
חל	εἰ δὲ μή
חל	εἰ δὲ οὐ
חל ... חל	εἶτε
חל	ἔα
חל	ὅτι
חל ... חל	εἰ δὲ μή
חל	μὲν
חל	ἄλλά
חל	εἰ δὲ μή
חל	εἰ μή
חל	ἦ
חל	μήν
חל	εἰ δὲ μή
חל	ἄρα
חל	εἰ δὲ μή
חל	δούλη
חל	παιδίσκη
חל	μέτρον
חל	πῆχυς
חל	ἔθνος
חל	λαός
חל	φυλή
חל	ἄρμόζω
חל	πίστις
חל	πιστός
חל	ἀληθινός
חל	πίστις
חל	πιστός

חל	στηρίζω
חל	ἰσχυρός
חל	κραταιός
חל	κρατέω
חל	κράτος
חל	σκληρός
חל	ἀσθενέω
חל	ἐκλείπω
חל	πενθέω
חל	ἀσθηνής
חל	αἶρω
חל	θαυμαστός
חל	πέιθω
חל	πιστεύω
חל	πίστις
חל	πιστός
חל	πιστόω
חל	τεχνίτης
חל	ἀληθινός
חל	ἀληθῶς
חל	ἀμήν
חל	γίνομαι
חל	ἀγωγή
חל	πίστις
חל	στηρίζω
חל	ἀλήθεια
חל	ἀληθῶς
חל	εἶτα
חל	ὄντως
חל	ἀνδρίζομαι
חל	ἀνθίστημι
חל	ἀνίστημι
חל	ἐνισχύω
חל	ἐρείδω
חל	θάρσος
חל	ἰσχυρός
חל	ἰσχύς
חל	ἰσχύω
חל	κατισχύω
חל	κραταιόω
חל	παρακαλέω
חל	περιτίθημι
חל	ποιέω
חל	σπεύδω
חל	στερεόω
חל	ὑπερέχω
חל	φθάνω
חל	θάρσος
חל	αἰτέω
חל	ἀνάγγελλω
חל	ἀντιλέγω
חל	ἀποκρίνομαι
חל	δείκνυμι
חל	δηλώω

אָנַן	διαγγέλλω	אָנַן	ιδού	אָנַן	ἀπόλλυμι
אָנַן	διατάσσω	אָנַן	וֹ	אָנַן	ἀποκαθίστημι
אָנַן	δοκέω	אָנַן	פּאַראַדִּידוּמִי	אָנַן	ἀφαιρέω
אָנַן	ἐγκαλέω	אָנַן	פּראָסֶרְחֹמִי	אָנַן	ἀφίστημι
אָנַן	εἶπον	אָנַן	סְטֵנָאָזְו	אָנַן	δύω
אָנַן	εἰσέρχομαι	אָנַן	טאַפּײַנױו	אָנַן	εἰσέρχομαι
אָנַן	ἐμφανίζω	אָנַן	מִהַדַּאָמִוֹס	אָנַן	εἰσφέρω
אָנַן	ἐντέλλομαι	אָנַן	בִּיאִיוֹס	אָנַן	ἐκλείπω
אָנַן	ἐπαγγέλλομαι	אָנַן	סְטֵרֵעֹס	אָנַן	ἐξαίρω
אָנַן	ἐπακούω	אָנַן	אַנְהָר	אָנַן	ἐπισυνάγω
אָנַן	ἐπιθυμέω	אָנַן	אַנְתְּרֹפֹס	אָנַן	καθαρίζω
אָנַן	ἐπιτάσσω	אָנַן	אַנְוֹס	אָנַן	καθίστημι
אָנַן	ἐπιτρέπω	אָנַן	אַנַּאֶסְטֵנָאָזְו	אָנַן	καταπαύω
אָנַן	ἐρέω	אָנַן	אַרֶּעֶסְקֹו	אָנַן	καταφεύγω
אָנַן	ἐρωτάω	אָנַן	סְטֵנָאָזְו	אָנַן	κατέχω
אָנַן	εὕρισκω	אָנַן	סְטֵנַאָגְמוֹס	אָנַן	κόπτω
אָנַן	θαρρέω	אָנַן	אַדֶּלְפֹּס	אָנַן	κόχλος
אָנַן	θέλω	אָנַן	אַגֹּו	אָנַן	προσλαμβάνω
אָנַן	καλέω	אָנַן	נַאֲוֹס	אָנַן	προστίθημι
אָנַן	καυχάομαι	אָנַן	פּלוֹיוֹן	אָנַן	συνάγω
אָנַן	λαλέω	אָנַן	אַגֹּו	אָנַן	συναγωγή
אָנַן	λέγω	אָנַן	נַאֲוֹס	אָנַן	συναπόλλυμι
אָנַן	παραγγέλλω	אָנַן	פּלוֹיוֹן	אָנַן	συνέρχομαι
אָנַן	παρακαλέω	אָנַן	טאַפּײַנױו	אָנַן	συντελέω
אָנַן	πιστώω	אָנַן	אַגֹּו	אָנַן	τίθημι
אָנַן	προστάσσω	אָנַן	כֶּאָגֹּו	אָנַן	συναγωγή
אָנַן	συντάσσω	אָנַן	גֹּוּגְגִזְו	אָנַן	ἐπιμελώω
אָנַן	φάσκω	אָנַן	אַגֹּו	אָנַן	ἐτοιμώω
אָנַן	φημί	אָנַן	אַגֹּו	אָנַן	ἀπάγω
אָנַן	λόγιον	אָנַן	תּוֹמוֹו	אָנַן	δεσμεύω
אָנַן	λόγος	אָנַן	אָרְגִּיזְו	אָנַן	δεσμός
אָנַן	ῥῆμα	אָנַן	פּאַרֹזְיוֹו	אָנַן	δέω
אָנַן	ἀμνός	אָנַן	פּראָסֹוּפּוּן	אָנַן	εὐχομαι
אָנַן	λαλιά	אָנַן	סְטֵנָאָזְו	אָנַן	ζώννυμι
אָנַן	ῥῆμα	אָנַן	סְטֵנַאָגְמוֹס	אָנַן	κατέχω
אָנַן	λόγιον	אָנַן	בִּיאִיוֹס	אָנַן	ὀρίζω
אָנַן	λόγος	אָנַן	אַפּרֹוּן	אָנַן	παιδεύω
אָנַן	ῥῆμα	אָנַן	דּוּנַאֶסְטֵס	אָנַן	συνδέω
אָנַן	φωνή	אָנַן	דּוּנַאָטֹס	אָנַן	συνίστημι
אָנַן	χθές	אָנַן	לְשׁוֹטֵס	אָנַן	δεσμός
אָנַן	ἀλήθεια	אָנַן	דּוּנַאָטֹס	אָנַן	ξύλινος
אָנַן	ἀληθής	אָנַן	אַדֶּלְפֹּס	אָנַן	ξύλον
אָנַן	ἀληθινός	אָנַן	אַנְתְּרֹפֹס	אָנַן	γέ
אָנַן	ἀληθώς	אָנַן	אַסַּא	אָנַן	ἕα
אָנַן	δίκαιος	אָנַן	מַלַּאכִּיא	אָנַן	ἐκδίκησις
אָנַן	δικαιοσύνη	אָנַן	דֶּסְמוֹס	אָנַן	ἔτι
אָנַן	ἐλεήμοσύνη	אָנַן	סּוּנְטֵלֵיא	אָנַן	ἔχθρα
אָנַן	πίστις	אָנַן	פּוּלַאקֵה	אָנַן	θυμός
אָנַן	πιστός	אָנַן	דֶּסְמוֹס	אָנַן	θυμός
אָנַן	πότε	אָנַן	דֶּסְמִיוֹס	אָנַן	ἵνα
אָנַן	ποῦ	אָנַן	דֶּסְמוֹטֵס	אָנַן	ναί
אָנַן	τίς	אָנַן	אַיוֹנוֹס	אָנַן	νῦν
אָנַן	ἥλιος	אָנַן	טַאָמ(י)ַעִיוֹן	אָנַן	νυνί
אָנַן	δέομαι	אָנַן	אַירֶעוּ	אָנַן	οἶομαι
		אָנַן	אַפֶּרְחֹמִי		

אָ	ὄργή
אָ	ὄργίλος
אָ	ὅτι
אָ	οὐ
אָ	πλήν
אָ	πρός
אָ	πρόσωπον
אָ	τίς
אָ אָן	οὐδέ
אָ אָנִי	καγώ
בֶּל אָ	οὐ
בֶּל אָ	οὐδέ
כִּי אָ	ὅτι
כִּי אָ	οὐδέ
כִּי אָ	οὐχι
כִּי אָ	πῶς
כִּי לֹא אָ	ὅτι
לֹא אָ	οὐχι
אֶפֶד	ιερατεία
אֶפֶד	ποδηήρης
אֶפֶד	στολή
אֶפֶה	ποιέω
אֶפֶוּ	ἀληθῶς
אֶפֶוּ	νῦν
אֶפֶוּ	οὖν
אֶפֶוּ	οὗτος
אֶפֶד וְהִתְרַפִּים	δηλός
אֶפֶיל	ὄψιμος
אֶפֶיק	ἄφεις
אֶפֶיק	πηγή
אֶפֶיק	πλευρά
אֶפֶיק	πλήρωμα
אֶפֶיק	φάραγξ
אֶפֶיק	χειμάρροος
אֶפֶיק	χειμάρρος
אֶפֶיק נְהִלִים	κῦμα
אֶפֶל	γνόφος
אֶפֶל	γνόφος
אֶפֶל	σκοτία
אֶפֶל	σκότος
אֶפֶלֶה	γνόφος
אֶפֶלֶה	σκοτεινός
אֶפֶלֶה	σκότος
אֶפֶס	ἄφεις
אֶפֶס	αἶρω
אֶפֶס	ἄκρος
אֶפֶס	ἐκλείπω
אֶפֶס	ἀλλά
אֶפֶס	ἀπώλεια
אֶפֶס	ἀφαιρέω
אֶפֶס	βία
אֶפֶס	ἔσχατος
אֶפֶס	κενός
אֶפֶס	οὐκέτι

אֶפֶס	πέρας
אֶפֶס	πλήν
כִּי אֶפֶס	ἀλλά
כִּי אֶפֶס	ὅτι
אֶפֶס	ἄφεις
אֶפֶסֶה	ἀσπίς
אֶפֶסֶה	ὄφεις
אֶפֶס	περιέχω
אֶפֶס	ἀνέχω
אֶפֶס	ἐγκρατεύομαι
אֶפֶר	κοπρία
אֶפֶר	σποδός
אֶפֶרֶה	νεοσσός
אֶפֶרֶה	νοσσίον
אֶפֶרֶים	Ἐφραΐμ
אֶפֶפֶע	δάκτυλος
אֶפֶיל	διαστήμα
אֶפֶל	ἀφαιρέω
אֶפֶל	ὑπολείπω
אֶפֶל	ἀγκάλη
אֶפֶל	ἐγγύς
אֶפֶל	παρά
אֶפֶל	πλησίον
אֶפֶל	πρός
אֶפֶר	θησαυρίζω
אֶפֶר	συνάγω
אֶפֶרֶה	κρύσταλλος
אֶרֶב	ἐγκάθετος
אֶרֶב	ἐνέδρα
אֶרֶב	ἐνεδρεύω
אֶרֶב	ἔνεδρον
אֶרֶב	ἐχθρός
אֶרֶב	θηρεύω
אֶרֶב	κοινωνέω
אֶרֶב	ἔχθρα
אֶרֶבֶה	ἀκρίς
אֶרֶבֶה	θυρίς
אֶרֶבֶה	ὀπή
אֶרֶבֶע	τέσσαρες
אֶרֶבֶע	τέταρτος
אֶרֶבֶע מֵאָה	τετρακόσιοι
אֶרֶבֶע מֵאוֹת	πεντακόσιοι
אֶרֶבֶע מֵאוֹת	τετρακόσιοι
אֶרֶבֶע־עֶשְׂרֵה	τρεις
אֶרֶבֶעֶה	τέσσαρες
אֶרֶבֶעֶה	τέταρτος
אֶרֶבֶעים	τεσσαράκοντα
אֶרֶבֶעים	τρεις
אֶרֶבֶעַת אֶלְפִים	τετρακισχίλιοι
אֶרֶג	ἐργάζομαι
אֶרֶג	ὕφαινω
אֶרֶג	ὕφαντός
אֶרֶגֶן	πορφύρα
אֶרֶגֶן	πορφύρα

אֶרֶגֶן	πορφύρεος
אֶרֶה	τρυγάω
אֶרוּ	ιδού
אֶרְנָה	θῆλυς
אֶרְנָה	φάτιη
אֶרֶיכָה	ἴαμα
אֶרֶיכָה	ἴασις
אֶרֶיכָה	μῆκος
אֶרוּן	ἅγιος
אֶרוּן	γλωσσόκομον
אֶרוּן	κιβωτός
אֶרוּן	σορός
אֶרֶח	ξένος
אֶרֶח	ὁδός
אֶרֶח	ἐνιαυτός
אֶרֶח	ἔργον
אֶרֶח	ἔρχομαι
אֶרֶח	κύκλω
אֶרֶח	ὁδός
אֶרֶח	τρίβος
אֶרֶי	Ἄδδὶ
אֶרֶיה	λέων
אֶרֶךְ	ἀνέχω
אֶרֶךְ	δείκνυμι
אֶרֶךְ	μακράν
אֶרֶךְ	μακροθυμέω
אֶרֶךְ	μένω
אֶרֶךְ	πλατύνω
אֶרֶךְ	πλεονάζω
אֶרֶךְ	πληθύνω
אֶרֶךְ	ὑπερέχω
אֶרֶךְ	χαλάω
אֶרֶךְ	μακρός
אֶרֶךְ	μακρός
אֶרֶךְ	πολύς
אֶפֶים אֶרֶךְ	μακροθυμία
אֶרֶךְ	βάσις
אֶרֶךְ	μῆκος
אֶרֶךְ	πολύς
אֶפֶים אֶרֶךְ	μακροθυμία
אֶרֶם	ἀλλόφυλος
אֶרֶם	ἄνθρωπος
אֶרֶם	Ἄράμ
אֶרֶם	Συρία
אֶרֶמוּן	ἄμφοδον
אֶרֶמוּן	θεμέλιον
אֶרֶמוּן	πόλις
אֶרֶע	γῆ
אֶרֶע	ἐλάττων
אֶרֶפֶשֶׁד	Ἄρφαξάδ
אֶרֶץ	ἄγριος
אֶרֶץ	ἀγρός
אֶרֶץ	γῆ
אֶרֶץ	ἔδαφος

אָרֶץ ὁδός
 אָרֶץ ὄριον
 אָרֶץ χώρα
 אָרֶץ הַחַיִּים ἄνθρωπος
 אָרֶץ-מִדְבָּר ἔρημος (znw)
 אָרֶץ מוֹלְדָתָא πατρίς
 אָרֶץ פְּרִי καρποφόρος
 אֶרֶץ χαμαί
 אָרַר ἀποβλέπω
 אָרַר εἶπον
 אָרַר ἐπικατάρατος
 אָרַר κακῶς
 אָרַר καταράομαι
 אָרַשׁ λαμβάνω
 אָרַשׁ μνηστεύω
 אֶרְשַׁת תְּשִׁיבָה θέλησις
 אֶשׁ ἀνήρ
 אֶשׁ πῦρ
 אֶשׁ πύρινος
 אֶשָּׂא θεμέλιος
 אֶשְׁדֵּדוֹד Ἄζωτος
 אֶשָּׂה γυμνός
 אֶשָּׂה γυναικεῖος
 אֶשָּׂה γυνή
 אֶשָּׂה ἕκαστος
 אֶשָּׂה θήλυς
 אֶשָּׂה θυγάτηρ
 אֶשָּׂה θυσία
 אֶשָּׂה μήτηρ
 אֶשָּׂה אֶל-אֶחָתָה ἕτερος
 אֶשָּׂה רַעוּתָה ἕτερος
 אֶשָּׂה ὀλοκαύτωμα
 אֶשָּׂה πῦρ
 אֶשׁוּב ἀπέρχομαι
 אֶשְׁכַּב ἀπέρχομαι
 אֶשְׁכַּב βότρυς
 אֶשְׁכַּב δῶρον
 אֶשְׁכַּב μισθός
 אֶשֶׁם ἀγνοέω
 אֶשֶׁם ἀφανίζω
 אֶשֶׁם κρίνω
 אֶשֶׁם μεταμέλομαι
 אֶשֶׁם παραπίπτω
 אֶשֶׁם ἄγνοια
 אֶשֶׁם ἀδικία
 אֶשֶׁם ἁμαρτάνω
 אֶשֶׁם ἁμαρτία
 אֶשֶׁם ἀνίημι
 אֶשֶׁם βάσανος
 אֶשֶׁם καθαρισμός
 אֶשְׁמָה ἄγνοια
 אֶשְׁמָה ἐλέγχω
 אֶשְׁמָה ἰλασμός
 אֶשְׁמֹרֶת ὀρθρος

אֶשְׁמֹרֶת φυλακή
 אֶשֶׁף μάγος
 אֶשֶׁף φιλόσοφος
 אֶשְׁפָּה ἐπιθυμία
 אֶשְׁפָּה τόξον
 אֶשְׁפָּת κοπρία
 אֶשֶׁר ἀσφαλής
 אֶשֶׁר κατευθύνω
 אֶשֶׁר μακαρίζω
 אֶשֶׁר Ἄσῆρ
 אֶשֶׁר ἔνταλμα
 אֶשֶׁר πούς
 אֶשֶׁר ἀντί
 אֶשֶׁר διότι
 אֶשֶׁר ἔάν
 אֶשֶׁר εἰ μή
 אֶשֶׁר εἰς
 אֶשֶׁר ἵνα
 אֶשֶׁר καθά
 אֶשֶׁρ καθάπερ
 אֶשֶׁר καθώς
 אֶשֶׁר ὅθεν
 אֶשֶׁר οἶος
 אֶשֶׁר ὅπου
 אֶשֶׁר ὅπως
 אֶשֶׁר ὅς
 אֶשֶׁר ὅσος
 אֶשֶׁר ὅστις
 אֶשֶׁר ὅταν
 אֶשֶׁר ὅτε
 אֶשֶׁר ὅτι
 אֶשֶׁר οὐ
 אֶשֶׁר οὗτος
 אֶשֶׁר περί
 אֶשֶׁר πῶς
 אֶשֶׁר τις
 אֶשֶׁר τίς
 אֶשֶׁר τρόπος
 אֶשֶׁר ὡς
 אֶשֶׁר ὥστε
 אֶשֶׁר-כְּזֶה τοιοῦτος
 אֶשֶׁר לֹא μή
 אֶשֶׁר לֹא μηδέ
 אֶשֶׁר לֹא οὐδέ
 אֶשֶׁר עַל-כֵּן ὅτι
 אֶשֶׁר-שָׁם οὐ
 אֶשֶׁר μακάριος
 אֶשְׁרָה δένδρον
 אֶשְׁרִי μακάριος
 אֶשְׁת רַעוּהוּ ὑπανδρος
 אֶת σύ
 אֶת ἄροτρον
 אֶת διά
 אֶת ἐκτός

אֶת κατά
 אֶת μετά
 אֶת οὗτος
 אֶת παρά
 אֶת πρός
 אֶת σεαυτου
 אֶת σύν
 אֶשֶׁר καθό
 אֶשֶׁר ὅτι
 אֶת-דְּרָכָךָ σεαυτοῦ
 אֶת כָּל σύ
 אֶת-נַפְשֶׁךָ σεαυτοῦ
 אֶת-פָּנַי ἔναντι
 אֶת-פָּנַי ἔναντίον
 אֶת-פָּנַי ἔνώ
 אֶת פָּנַי κατενώπιον
 אֶתָּא συνάγω
 אֶתָּא ἄγω
 אֶתָּא ἐπέρχομαι
 אֶתָּא ἔρχομαι
 אֶתָּא ἦκω
 אֶתָּא πάρειμι
 אֶתָּא παρῆναι
 אֶתָּא συνάγω
 אֶתָּא φέρω
 אֶתָּא σύ
 אֶתָּן θήλυς
 אֶתָּן ὄνος
 אֶתָּן κάμινος
 אֶתָּקִי στοιά
 אֶתָּךְ διά
 אֶתָּם σύ
 אֶתָּם ὑμεῖς
 אֶתָּם ἑαυτοῦ
 אֶתְמוּל ἔμπροσθεν
 אֶתְמוּל ἡμέρα
 אֶתְמוּל χθές
 אֶתָּן σύ
 אֶתָּן ὑμεῖς
 אֶתְנָה δίδωμι
 אֶתְנָה σύ
 אֶתְנָה ὑμεῖς
 אֶתְנָה μίσθωμα
 אֶתְנָן δόμα
 אֶתְנָן μισθός
 אֶתְנָן μίσθωμα

LIJST VAN AANGEHAALDE

HEBREEUWSE / ARAMESE TEKSTGEDEELTEN

Toelichting

In deze lijst staan alle Hebreeuwse en Aramese tekstgedeelten die in het onderdeel '**LXX** vertaalt hiermee' worden aangehaald en die niet zijn opgenomen in de voorafgaande woordenlijst.

Ze zijn per Bijbelboek per tekst gegroepeerd in dezelfde volgorde als van de Naardense Bijbel.

Achter elk tekstgedeelte wordt verwezen naar het Griekse woord uit de Lexicon.

Plaats	Hebreeuwse/ Aramese tekst	Griekse woord			
GENESIS					
1:1	הַשָּׁמַיִם	ὁ	11:24	שָׁנָה	ἑβδομήκοντα
1:17	וַיִּתֵּן אֱלֹהִים	αὐτός	12:8	תִּשְׁעַ וְעֶשְׂרִים	ἑκεί
1:21	כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה	ζῶον	13:3	וַיֵּט אֱהִלָּה	ὄθεν
1:26	בְּצַלְמוֹ	ἡμέτερος	13:17	לְמַסְעָיו	τέ
2:2	מִכָּל־מַלְאָכָתוֹ	ἀπό	14:2	לְאַרְכָּה	γάρ
2:6	וְאֵד וְעֵלָה מִן־הָאָרֶץ	ἐκ	14:7	וְהוּא יֹשֵׁב בְּסֶדֶם	ἀρχων
2:19	וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא־לּוֹ	ἐάν	15:1	אֶת־כָּל־שָׂדֶה	ἐγώ
2:22	מִן־הָאֲדָמָה	ἀπό	15:4	אֲנֹכִי מִן־לְךָ	ἐάν
2:24	וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד	δύο	15:13	הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ	ἴδιος
2:25	הָאָדָם	τέ	16:4,5	בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם	ἔχω
2:29,30	אֲשֶׁר־בוֹ	ἔχω	16:5	כִּי הִרְתָּה	ἐγώ
3:8	מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים	ἀπό	16:5	שִׁפְתָי	ἐγώ
3:8	הָאָדָם	τέ	16:5	בִּינִי וּבִינֶיךָ	ἐγώ
3:16	הַרְנָךְ	σύ	17:17	בֶּן מֵאָה־שָׁנָה	ἑκατονταετής
3:22	כַּאֲחָד מִמֶּנּוּ	ἐγώ	17:18	לֹא יִשְׁמַעֲלֵךְ יַחְדָּה לְפָנֶיךָ	οὗτος
4:1	קִנִּיתִי אִישׁ אֶת־יְהוָה	διά	18:11	אֶרְחַב כְּנֻשִׁים	γυναικείος
4:6	לָמָּה חָרָה לְךָ	γίνομαι	18:12	אֶרְבִּי בְלֹתִי	μέν
4:7	וְאִם לֹא תִישָׁב	διαιρέω	18:21	עֲשׂוּ כָלָה	συντελέω
4:24	כִּי שִׁבְעָתַיִם יִקְסֶ-קֶוֶן וְלִמְךָ	ἐκ	18:31	הַנְּהַיֵּנָה הוֹאֵלְתִי לְדַבָּר	ἔχω
4:26	אִז הוֹחֵל לְקַרְא בְּשֵׁם יְהוָה	ἐλπίζω	19:8	כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם	καθά
4:26	אִז הוֹחֵל	οὗτος	19:12	וְכָל אֲשֶׁר־לְךָ	ἄλλος
5:3	שְׁלֹשִׁים וּמֵאָת שָׁנָה	διακόσιοι	19:14	וַיְהִי כַמְצַחֵק	δοκέω
5:9	תִּשְׁעִים שָׁנָה	ἑκατόν	19:15	הַנִּמְצָאֹת פְּנֵי־תִסְפָּה	ἐξέρχομαι
5:12	שִׁבְעִים שָׁנָה	ἑκατόν	19:18	אֶל־נָא אֲדַנִּי	δέομαι
5:15	מִשׁ שָׁנַיִם וְשָׁשִׁים שָׁנָה	ἑκατόν	20:3	וְהוּא בַעֲלַת בַּעַל	συνουικέω
5:24	וְאֵינְנוּ	εὐρίσκω	20:6	הִנֵּה הוּא־לְךָ כְּסוֹת עֵינַיִם	τιμή
5:28	שְׁתַּיִם וְשָׁמְנַיִם שָׁנָה וּמֵאָת שָׁנָה	ὀγδοήκοντα	21:6	כָּל־הַשָּׁמַעַ	ὅς
5:28	שְׁתַּיִם וְשָׁמְנַיִם שָׁנָה	ὀκτώ	21:11	וַיִּרְעַה הַרְבֵּב מְאֹד	φαίνω
5:29	זֶה יִנְמְנוּ	ἐγώ	21:13	וַיִּרְעַךְ	σός, σή, σόν
5:31	שִׁבְעַ וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְשִׁבְעַ מֵאוֹת שָׁנָה	πεντήκοντα	22:12	אֶת־יְהוֹדֶיךָ	ἀγαπητός
6:3	רוּחִי	ἐγώ	22:16	אֶת־יְהוֹדֶיךָ	ἀγαπητός
6:4	בַּיָּמִים הָהֵם	ἐκείνος	23:9	בְּכֶסֶף מְלֵא	ἄξιος
6:17	כָּל אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ	ἐάν	23:16	עֲבַד לְסַחֵר	δόκιμος
7:2	הוּא שְׁנַיִם אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ	δύο	24:23	הָיָה בֵית־אָבִיךָ מְקוּם	εἶ
7:11	בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם	ἑβδομος	24:41	וְאִם־לֹא	ἐάν
7:22	כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָת־רוּחַ חַיִּים	ἔχω	24:62	וַיִּצְחַק בָּא מִבּוֹא בְּאֵר	διά
8:2	מִן־הַשָּׁמַיִם	ἀπό	24:62	בְּאֵר לַחֵי רְאִי	ὄρασις
8:13	וַיִּסַּר נֹחַ אֶת־מִכְסֵּה הַתֵּבָה	ἀποκαλύπτω	25:5	אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לּוֹ	ὑπάρχω
8:17	אֶתְךָ	σύ	25:11	בְּאֵר לַחֵי רְאִי	ὄρασις
9:3	כִּי־רָק	ὡς	26:11	מוֹת יוּמָת	ἔνοχος
9:6	הָאָדָם בְּאָדָם	ἀντί	26:13	וַיִּלְךָ הַלּוֹךְ וַנְּגַדַל עַד	γίνομαι
9:9	אֶתְכֶם	σύ	27:16	כִּי־נְגַדַל מְאֹד	γυμνός
9:9	נִפְשָׁתֵיכֶם	ὑμεις	27:34	חָלַקְתָּ צְנֹאָרָיו	καί
9:11	מִמֵּי הַמַּבּוּל	ἀπό	27:38	גַּם־אֲנִי	δή
9:12	אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן	ἐγώ	29:20	כְּיָמַיִם אֶחָדִים	ὀλίγος
9:22	וַיַּגֵּד	ἐξέρχομαι	29:33	וַחֲלַד בֶּן	δευτέρος
10:9	כַּנְמֹרֶד	ὡς	29:34	עָתָה הִפַּעַם יִלְוֶה אִשִּׁי אֵלַי	εἰμί
11:10	שְׁנַתַּיִם אַחַר הַמַּבּוּל	δευτέρος	30:3	גַּם־אֲנִי	καί
11:13	שְׁלֹשׁ שָׁנַיִם וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה	τριακόντα	30:41	הַצֹּאֵן הַמְקַשְׂרוֹת	γαστήρ
11:13	שְׁלֹשׁ שָׁנַיִם וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה	τριακόσιοι	31:32	עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא	ἐάν
11:15	שְׁלֹשׁ שָׁנַיִם וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה	τριακόντα	31:35	אֶל־יַחַד בְּעֵינַי	βαρέως
11:15	שְׁלֹשׁ שָׁנַיִם וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה	τριακόσιοι	31:35	אֶל־יַחַד בְּעֵינַי	φέρω
11:17	שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָאַרְבַּע מֵאוֹת	ἑβδομήκοντα	31:52	אִם־אֲנִי	τέ
11:17	שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָאַרְבַּע מֵאוֹת	τριακόσιοι	32:9	הַמְחַנֶּה הַנֶּשֶׂאֵר	δευτέρος
			32:25	עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר	πρωί
			33:4	וַיִּשְׁקְרוּ וַיִּבְכוּ	ἀμφότερος
			33:12	לְנִגְדֶךָ	εὐθύς
			33:19	בְּמֵאָה קִשְׂיָה	ἀμνός

34:14	לְאִישׁ אֲשֶׁר-לוֹ עָרְלָה	ἕχω	8:19	וּשְׁמִתִּי פֶרֶת	διαστολή
34:14,24	וַיִּמְלוּ	ἀκροβυστία	8:22	לֹא נִכּוֹן	δυνατός
35:3	וַיְהִי עִמּוֹדֵי	διασώζω	9:2	כִּי אִם-מֵאֵן	μειοῦν
35:3	וַיְהִי	ὄς	9:24	וְאִשׁ מִתְלַקַּחַת בְּחוּף הַבְּרָד	φλογίζω
37:29	וַהֲנֶה אִין-יוֹסֵף בְּבוֹר	ὄράω	9:28	וְרַב מֵהֵיחַ	παύω
38:24	מִשְׁלַשׁ חֳדָשִׁים	τρίμηνος	9:31	כִּי הִשְׁעֵרָה אָבִיב	παρίστημι
39:5	כָּל-אֲשֶׁר יִשְׁלוּ	ὑπάρχω	9:18	לְמִן-הַיּוֹם	ἀπό
39:10	יּוֹם יּוֹם	ἐκ	10:7	הַטָּרֵם תִּדַע כִּי אָבְרָה	βούλομαι
39:19	כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה	οὕτως		מִצְרִיִּים	
40:16	שְׁלֹשָׁה סֵלִי חָרִי עַל-רֹאשֵׁי	αἶρω	10:12	כָּל-אֲשֶׁר הִשְׁאִיר הַבְּרָד	καρπός
40:17	מִכָּל מֵאֲכָל	γένος	10:21	וְאַרְבַּע כְּנָפִים לְאַחַד	ὄκτω
41:13	אֲתִי	τέ	10:29	לֹא-אֶסְפָּךְ עוֹד	οὐκέτι
41:38	אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ	ἕχω	11:4	כַּחֲצַת הַלֵּילָה	περί
41:49	כִּי-חֲדָל לִסְפֹּר כִּי-אֵין מִסְפָּר	δύναμαι	12:4	אִישׁ לְפִי אֶכְלוּ	ἀρκέω
42:7	וַיֵּרָא אֶת-כִּסְפוֹ	δεσμός	12:4	וְאִם-יִמְעַט הַבַּיִת מֵהֵיחַ	ὥστε
42:15	אִם-תִּצְאוּ מִזֶּה	οὐ	12:31	כַּדְּבָרְכֶם	καθά
43:6	הַעוֹד לְכֶם אֵח	εἶ	13:8	וְהַמְשִׁים	γενεά
43:27	וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשִׁלוֹם	πῶς	13:12	הַזְכָּרִים לַיהוָה	ἁγιάζω
44:1	כְּאֲשֶׁר יִזְכְּרוּן שְׁמֹת	ἔάν	13:21	לְנַחֲתָם הַרְרָךְ	δείκνυμι
45:5	וְאֶל-יַחַד בְּעֵינֵיכֶם	φαίνω	13:21	וַיְהִי הַלֵּךְ לַפְּנִיָּהֶם	ἡγέομαι
45:11	אֶת-כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ	ὑπάρχω	14:12	כִּי טוֹב לָנוּ	ἀγαθός
45:17	וּלְכוּ-בְאוּ	ἀπέρχομαι	14:20	הַעֲנֵן וְהַחֲשֵׁךְ	γινόφος
46:22	אַרְבַּעַת עָשָׂר	ὄκτω	16:3	מִוֹתֵנוּ בְּיַד-יְהוָה	πλήσσω
47:17	וְאַחֲנָה לְכֶם	ἄρτος	16:22	לָחֶם מִשְׁנֶה	δει
47:18	וְתַחֲם הַשְּׁנָה	ἐξέρχομαι	17:13	לְפִי-חֲרָב	φόνος
47:18	אִם-נִוְיַחֲנוּ	ἴδιος	17:23	מִלְּאֲכִי לַפְּנִיךְ	ἡγέομαι
47:24	וְאַרְבַּע הַיָּדַת	μέρος	18:4	וְשֵׁם הָאֶחָד אֱלִיעֶזֶר	δεύτερος
48:7	בְּעוֹד כְּבִרְת־אֲרֵץ לְבָא	ἐγγίζω	18:7	וַיִּשְׁאַלוּ לְשִׁלוֹם	ἀσπάζομαι
48:15	מֵעוֹדֵי	νεότης	20:1	אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ	ἐγώ
48:17	וַיִּרַע בְּעֵינָיו	βαρύς	20:5	עַל-בָּנִים עַל-שְׁלֹשִׁים	γενεά
49:3	וְרֹאשִׁית אוֹנִי	ἀρχή		וְעַל-רַבְעִים	
49:3	יָתֵר עֵץ	αὐθάδης	20:12	יֵאָרְכוּן יְמֵיךָ	γίνομαι
49:6	אֶל-תִּחַד כְּבִדִי	ἐρείδω	20:12	יֵאָרְכוּן יְמֵיךָ	μακροχρόνιος
49:10	כִּי-יָבֹא שִׁילָה	ἀπόκειμαι	21:16(17)	וַיִּגַּב אִישׁ	ἔάν
49:10	מִבֵּין הַגְּלִיּוֹ	μηρός	22:4	מִיִּטְב שְׂדֵהוּ וּמִיִּטְב כְּרָמוֹ	ἀγαθός
49:21	אִמְרֵי-שֹׁפֵר	γένημα	24:8	וַיְהִי מוֹשֶׁה בְּהָר	ἐκεῖ
50:4	אֶל-בֵּית פְּרַעֲהַ	δυναστής	25:19	מִקְצֵה מִזְּהָה ... מִקְצֵה מִזְּהָה	δεύτερος
50:15	וְהָשִׁב וַיֵּשֶׁב	ἀνταπόδομα	26:5	הַשְּׁנִית מִקְבִּילַת הַלְּלָאֵת	ἀντιπίπτω
50:23	בְּנֵי שְׁלֹשִׁים	γενεά		אֲשֶׁה אֶל-אֲחֵתָהּ	
			26:7	וְעִשִׂית יִרְיעַת עֵינַיִם	τρίχινος
			26:28	מִן-הַקְּצֵה אֶל-הַקְּצֵה	ἕτερος
			26:34	וְנִתְּתָ אֶת-הַכַּפֹּרֶת עַל אֲרוֹן	κατακαλύπτω
			28:30	אֶת-הָאוּרִים וְאֶת-הַתְּמִימִים	ἀλήθεια
			29:2	לָחֶם מִצּוֹת וְחֻלַּת מִצּוֹת	ἄζυμος
			30:1	מִקְטֵר קְטֹרֶת	θυμίαμα
			30:4	וּשְׁמִתִּי טַבַּעַת זָהָב	καθαρός
			32:26	מִי לַיהוָה אֱלֹהֵי	εἰμί
			32:30	הַטָּאֵתֶם הַטָּאֵה גְדֻלָּה	ἁμαρτάνω
			33:3	אֲרֵץ זָבַת חֶלֶב וּדְבָשׁ	γάλα
			33:8	וְהַבִּיטוּ אַרְצֵי מוֹשֶׁה	ἄπειμι 2
			34:7	עַל-בָּנִים עַל-שְׁלֹשִׁים	γενεά
				וְעַל-רַבְעִים	
			34:11	מִפְּנֵיךָ	πρό
			34:15	לְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ	ἀλλόφυλος
			34:24	מִפְּנֵיךָ	πρό
			36:2	אֲשֶׁר נִשְׂאוּ לְבוֹ	βούλομαι
			36:6	וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בְּמִקְנֵה	κηρύσσω
			44:20	כָּסוּם וְכִסְמוּ	καλύπτω
EXODUS					
1:1	אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ	ἄμα			
1:12	מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל	ἀπό			
2:11	בְּיָמִים הָהֵם	ἐκείνος			
2:12	וַהֲנֶה שְׁנֵי-אֲנָשִׁים	ὄράω			
3:14	אֵהְיֶה אֲשֶׁר אֵהְיֶה	εἰμί			
3:16	וְאֶת-הָעֲשׂוֹי	ὄσος			
4:10	לֹא אִישׁ דְּבָרִים	ικανός			
4:10	גַּם מִתְמוּל גַּם מִשְׁלֹשׁ	πρό			
4:12	וְאֲנֹכִי אֵהְיֶה עִם-פִּיךָ	ἀνοίγω			
4:13	שְׁלַח-נָא בְּיַד-תְּשַׁלַּח	ἄλλος			
4:15	וְאֲנֹכִי אֵהְיֶה עִם-פִּיךָ	ἀνοίγω			
4:23	וַיַּעֲבִדֵנִי	ἐγώ			
4:23	וְתִמְאֵן	εἶ μὲν οὖν			
4:23	וְתִמְאֵן	μειοῦν			
5:3	כְּאֲשֶׁר בְּהִיּוֹת הַתְּבִין	δίδωμι			
6:20	דַּחְתּוּ	πατήρ			
8:6	כִּי-אֵין כִּיהְנֶה אֱלֹהֵינוּ	ἄλλος			
8:17	אִם-אֵינֶךָ	βούλομαι			

LEVITICUS		
5:17	אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָהּ	δει
5:21	תְּשׁוּמַת יָד	κοινωνία
7:16	וְאֵם	καί
7:18	וְהִנֵּפֶשׁ הָאֵכָלֶת מִמֶּנּוּ	έάν
7:18	וְהִנֵּפֶשׁ הָאֵכָלֶת מִמֶּנּוּ	όστις
8:8	אֶת־הָאוּרִים וְאֶת־הַתְּמִים	ἀλήθεια
11:7	וְהוּא גִרָה לֹא־יִגֵּר	ἀνάγω
12:2	אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ	έάν
14:49	שְׁתֵּי צַפְרִים	καθαρός
15:2	אִישׁ כִּי יִהְיֶה	έάν
18:24	מִפְּנֵיךָ	πρό
19:15	פְּנֵי גְדוּל	δυναστής
19:23	וְעִרְלֹתְם עִרְלֹתוֹ	ἀκαθαρσία
20:11,12,13	דְּמִיָּהם בָּם	ένοχος
20:12	חִבְל עֵשׂוֹ	άσεβέω
20:16	דְּמִיָּהם בָּם	ένοχος
20:19	עִרִירִים יִהְיוּ	ἀποθνήσκω
20:27	דְּמִיָּהם בָּם	ένοχος
21:20	גֵּרָב אוֹ יִלְפַת	άγριος
21:23	כִּי־מוֹם בּוֹ	έχω
22:21	לִפְלֹא־נִגְדֹר	διαστέλλω
23:16	הַשְּׂבֵת הַשְּׂבִיעֵת	έχατος
25:28	שְׁנַת הַיָּבֵל	άφεις
26:6	וְנַחְתִּי שְׁלוֹם בְּאַרְצְךָ	πόλεμος
26:11	וְנַחְתִּי מִשְׁכְּנֵי בְּתוֹכְכֶם	διαθήκη
26:28	בְּחַמַּת־קַרְיֹ	θυμός
26:37	וְלֹא־תִהְיֶה לְכֶם תְּקוּמָה	δύναμαι
27:12	כְּעֶרְכֶּךָ	καθότι
27:28	אֶךְ־כָּל־חֶרֶם אֲשֶׁר יִחַרֶם אִישׁ	ἀνατίθημι
NUMERI		
1:2	שָׂאוּ אֶת־רֹאשׁ	ἀρχή
1:2	בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת	έκ
1:45	לְבֵית אֲבֹתָם	δύναμις
4:36	שִׁבְעַת מְאוֹת	διακόσιοι
4:27	וְלִכְלֵל עִבְדֵיכֶם	άρτος
4:27	כָּל־מִשְׁאֵם	άρτος
5:6	מִכָּל־חַטָּאת הָאֲדָם	ἀνθρώπινος
6:9	בִּפְתַּע פְּתָאִם	έξάπινα
6:12	וְהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יִפְלוּ	άλογος
9:3,11	בֵּין הָעֲרִבִים	πρός
10:21	קִהְתִּי	υίός
11:23	עֵתָה תִּרְאֶה	γινώσκω
11:32	הַמְּעִישׁ	όλίγος
12:13	אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ	δέομαι
12:32	כִּי־יִרְטֵ הַדְּרֹךְ	άστελος
14:45	וַיִּכְוֹם וַיִּכְתּוּם	άποστρέφω
16:30	וְאִם־בְּרִיאָה יִבְרָא יְהוָה	δείκνυμι
19:3	אֶל־מַחוּץ לְמַחֲנֶה	καθαρός
19:16	עֲצֵם אָדָם	ἀνθρώπινος
21:6	הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים	θανατός
21:24	לִפְי־חֶרֶב	φόνος
22:1	בְּעִרְבוּחָאֵב	δυσμῆ
22:3	מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל	άπό
24:7	בְּיָמִים רַבִּים וַיִּלְמְדוּם מִהַלְוֵי וַיִּזְרְעוּ	άνθρωπος
28:4,8	בֵּין הָעֲרִבִים	πρός

31:16	לְמִסְר־מַעַל	ἀφίστημι
32:12	הַקִּנְיֹ	διαχωρίζω
33:48	בְּעִרְבוּחָאֵב	δυσμῆ
33:50	בְּעִרְבוּחָאֵב	δυσμῆ
Nm 33:52	מִפְּנֵיךָ	πρό
35:1	בְּעִרְבוּחָאֵב	δυσμῆ

DEUTERONOMIUM

1:1	בְּעִרְבָהּ	πρός
1:6	וּשְׁפַטְתֶּם צְדָק	δικαίως
Dt 1:46	כַּיָּמִים אֲשֶׁר	ποτέ
1:12	אִיכָה אֲשֶׁא לְבַדִּי טָרְחַכֶּם	δύναμαι
2:5	מִדְרֹךְ כַּף־רִגְלִי	βῆμα
4:11	הָעֵנָן וְהַחֹשֶׁךְ	γινόφος
4:28	אֱלֹהִים מַעֲשֵׂה יָדַי אָדָם	έτερος
4:34	לְעֵינֶיךָ	βλέπω
5:9	עַל־בָּנִים עַל־שְׁלֵשִׁים וְעַל־רַבְעִים	γενεά
5:22(19)	הָעֵנָן וְהַעֲרַפֶּל	γινόφος
5:33(30)	לְמַעַן תַּחֲיוּן וְטוֹב לְכֶם	καταπαύω
7:22	פְּתִיחַת־רַבָּה עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה	έρημος bnw
9:7	מִמְרִים הֵייתָם עִם־יְהוָה	διατελέω
11:28	לְלַכֵּת אֶרֶץ אֱלֹהִים אֲחֵרִים	λατρεύω
12:30	פְּתִיחַת־קֶשֶׁת	έκζητέω
12:30	אֶרְיָהֶם	έπακολουθέω
13:4	חַחֲלוֹם הַהוּא	έκεινος
13:10	כִּי הִרְגַתְּ תַהַרְגֶנּוּ	ἀναγγέλλω
13:16	לִפְי־חֶרֶב	φόνος
16:17	כַּמְחַנֵּת יָדוֹ	δύναμις
16:20	צְדָק צְדָק תִּרְדֹּף	δικαίως
17:7	בְּאֶהְרֹנָה	έπί
18:6	וּבֹא בְכָל־אֹנֶת	καθότι
20:13	לִפְי־חֶרֶב	φόνος
21:14	וּשְׁלַחְתָּהּ לְנַפְשָׁהּ	έλεύθερος
21:16	אֶת אֲשֶׁר־יְהוָה לּוֹ	ύπάρχω
21:20	אֶל־זַקְנֵי עִירוֹ	άνήρ
23:7	בְּטוֹב לּוֹ	άρέσκω
23:14	אֶת־צִאֲחָךָ	άσχημοσύνη
23:14	עַל־אֲזַנְךָ	ζώνη
24:15	הוּא נִשְׂא אֶת־נַפְשׁוֹ	έλπεις
24:15	וְאֵלָיו הוּא נִשְׂא אֶת־נַפְשׁוֹ	έχω
25:2	אִם־בֶּן הַכּוֹת הִרְשָׁע	άξιος
25:5	וַיַּחְדּוּ	έπί
26:17	אֶת־יְהוָה הָאֲמַרְתָּ הַיּוֹם	αίρέω
28:43	מִעֲלָה מְעֲלָה	άνω
29:4	וְהַמְּפַתִּים הָהֵם	έκεινος
29:5	כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם	ούτος
29:17	שֶׁרַשׁ פָּרָה	άνω
29:18(19)	סְפוֹת הַרְוָה אֶת־הַצְּמָאָה	ἀναμάρτητος
30:12	לֹא בְשָׂמִים הוּא	άνω
31:18,20	אֱלֹהִים אֲחֵרִים	άλλότριος
31:20	אֶל־הָאֲדָמָה	άγαθός
32:15	וַיִּשְׁמֹן	έσθίω
32:24	לְמִי הַשֶּׁף	βρώσις
32:40	יָדֵי	διός
33:8	אֶת־הָאוּרִים וְאֶת־הַתְּמִים	ἀλήθεια
33:15	וּמִרְאֵשׁ הַרְרֵי־קָדְם	άρχή
33:28	עַיִן יַעֲקֹב	γῆ

Verantwoording

Een Lexicon schrijven is niet iets wat je even op een regenachtige achternamiddag doet. Als je daaraan begint, weet je dat het een kwestie van jaren wordt, voordat het werk ‘af’ is, als je dat tenminste ooit kunt zeggen van een Lexicon, want altijd kom je weer dingen tegen waarvan je twijfelt of je ze er wel of niet in zult opnemen.

Het idee voor een Lexicon ontstond toen ik een cursus Bijbels Grieks startte voor ‘gewone’ geïnteresseerde Bijbellezers, die graag willen weten wat er werkelijk staat in de grondtekst. ‘Welk woordenboek hebben we nodig?’ was één van de dingen die daarbij werd gevraagd. Een moeilijk te beantwoorden vraag: inderdaad welk woordenboek is geschikt voor mensen die geen (vak)theoloog zijn? Is dat er wel voor het Bijbels Grieks in de Nederlandse taal? Uiteindelijk kom je dan uit bij het Grieks-Nederlandse Woordenboek van J.J. Thiel en W. den Boer, dat nog steeds in de handel is. Toch voldoet ook dat maar in beperkte mate. Mij stond méér voor ogen: een woordenboek met alle woorden van het Nieuwe Testament, óók in hun vervoegde en verbogen vorm met een verwijzing naar het hoofdwoord. Een analytisch woordenboek dus. Dat is er immers niet in het Nederlands. Daarom kwam het idee bij me op om er zelf een te gaan schrijven.

In diezelfde periode kwam Jan de Vlieger van Skandalon bij me met het Grieksch-Nederduitsch Handwoordenboek op het Nieuwe Testament, Enkhuizen, 1888. Omdat het titelblad ontbreekt, weet ik helaas niet wie de schrijver is. Jan vroeg of ik er wat in zag om dit woordenboek te gaan bewerken en er een bruikbare uitgave van te maken. Ik besloot de uitdaging aan te gaan en het te combineren met mijn plan voor een analytisch woordenboek.

In het voorjaar van 2007 ontmoette ik mijn goede vriend Pieter Oussoren op één van onze studiedagen van de internetcursus Bijbels Hebreeuws. Ik liet hem zien wat ik op dat moment klaar had. Eén van zijn opmerkingen was: waarom beperk je je alleen tot het nieuwtestamentisch Griek? Waarom betrek je het Grieks van de Septuaginta er niet bij? In mijn gedachten zag ik er weer een paar jaar bijkomen voordat het boek klaar zou zijn, maar natuurlijk had Pieter gelijk. En zo is het boek gegroeid tot deze Lexicon.

Mijn werkwijze was als volgt:

1. Eerst maakte ik een alfabetische lijst van alle nieuwtestamentische stamwoorden.
2. Van deze woorden vermeldde ik een grammaticale aanduiding, (eventueel) de herkomst of afleiding en de samenstelling.
3. Daarna vermeldde ik de betekenis van het woord in het profane Grieks.
4. Ik ging na of de betreffende woorden in de LXX voorkomen, en zo ja voor welke Hebreeuwse en Aramese woorden de LXX ze gebruikt.
5. Ik vermeldde de betekenis en vindplaats(en) van de Hebreeuwse en Aramese woorden. In een aantal gevallen noteerde ik verschillen tussen LXX en de Masoretische tekst (MT).
6. Vervolgens ging ik na waar het woord in het NT wordt gebruikt en wat de betekenis ervan dáár is.
7. Ik voegde alle vervoegingen en verbuigingen van het Griekse stamwoord alfabetisch in, samen met de grammaticale aanduidingen en de verwijzing naar het stamwoord.

8. Ik lichtte alle Hebreeuwse en Aramese woorden met hun Grieks equivalenten eruit en zette ze op alfabetische volgorde van het Hebreeuws/Aramese met verwijzing naar het Griekse equivalent.
9. Ik maakte een lijst van alle aangehaalde Hebreeuwse en Aramese tekstgedeelten.

Op deze wijze is dus dit werk ontstaan. Uit punt 8 blijkt dat er niet alleen een Grieks Lexicon is ontstaan, maar dat het indirect ook gebruikt kan worden als Hebreeuws/Aramese Woordenboek.

Ik ben uitgegaan van de Griekse woorden van het Nieuwe Testament. Veel van deze woorden komen ook voor in de LXX. Maar niet allemaal. Ook omgekeerd: veel Griekse woorden die in de LXX staan, vinden we niet in het NT. Helemaal compleet zou het werk dus zijn als ik ook die woorden allemaal erin had opgenomen. De Lexicon zou dan minstens tweemaal zo dik zijn geworden. We vonden echter dat het een hanteerbare én betaalbare uitgave moest zijn. Wellicht dat we er in de toekomst nog toe zullen komen. Ook is het denkbaar dat er een uitgave komt zonder alle vervoegde en verbogen vormen, dus alleen met de hoofdwoorden.

Deze Lexicon is bestemd voor mensen die geïnteresseerd zijn in de betekenis van de Bijbelse woorden. Het zullen zeker (vak)theologen en theologiestudenten zijn die er niet hun voordeel mee kunnen doen. Maar ook iedereen die niet theologisch geschoold is, omdat alle Griekse, Hebreeuwse en Aramese woorden en tekstgedeelten ook in het Nederlands worden weergegeven. De waarde ervan ligt mijns inziens vooral in het feit dat voor het eerst een boek in het Nederlands is verschenen waarin de Griekse, Hebreeuwse en Aramese woorden bij elkaar worden gebracht.

Johan Murre

Literatuurlijst

Bronteksten:

Biblia Hebraïca Stuttgartensia, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1984. (MT)
 Septuaginta, Rahlf's-Hanhart, Deutsche Bibelgesellschaft, 2006. (LXX)
 Novum Testamentum Graece, mit Wörterbuch, Nestle-Aland, 27ste druk, 1993.

Bijbelvertalingen waarnaar wordt verwezen en waaruit wordt geciteerd:

Statenvertaling – Jongbloed-Zetka, Leeuwarden, z.j. (SV)
 Vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap, Haarlem, 1978. (NBG)
 De Naardense Bijbel, vertaald door Pieter Oussoren, Skandalon, 2005. (NB)
 De Nieuwe Bijbelvertaling, Uitg. NBG/KBS, 2004. (NBV)
 Apocriefen van het Oude Testament, volledige herdruk volgens de oorspronkelijke uitgave van Jacob en Pieter Keur met een inleiding van prof. dr. W.C. van Unnik, Kampen, 1958.
 Buiten de Vesting, een woord-voor-woordvertaling van alle deuterocanonieke en vele apocriefe Bijbelboeken, Pieter Oussoren en Renate Dekker, Skandalon & Plantijn, 2008.
 BibleWorks, LCC, versies 4.0 en 7.0

Andere belangrijke naslagwerken

(in alfabetische volgorde op auteursnaam):

The analytical Greek Lexicon: consisting an alphabetical arrangement of everly occurring inflexion of every word contained in de Greek New Testament scriptures, with a grammatical analysis of each word and lexicographical illustration of the meanings, Samuel Bagster and sons limited, London-EC4, z.j.

Walter Bauer, Griechisch-Deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der übrigen urchristlichen Literatur, Verlag Alfred Töpelmann, Berlin W 35, 1952.

Erich Beyreuther und Hans Bietenhard, Theologisches Begriffslexikon zum Neuen Testament, Theologischer Verlag Ralf Brockhaus – Wuppertal, 1972.

Friedrich Blass, Albert Debrunner, Grammatik des neutestamentlichen Griechisch, bearbeitet von Friedrich Rehkopf, 16. Auflage, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 1984.

F.C. Conybeare and St. George Stock, Grammar of Septuagint Greek, with selected readings, vocabularies, and updated indexes, Hendrickson Publishers, USA, 1995.

H. Courtz, J.Dekker, G. van den Brink, Woordstudies en Concordantie, Studiebijbel delen 11-15, In de Ruimte, 1990.

S.P. Dee en prof. dr. J. Schoneveld (red), Concordantie op het Oude en Nieuwe Testament in de nieuwe vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap, Bosch & Keuning N.V. z.j.

Wilhelm Gesenius' Hebräisches und Aramaïsches Handwörterbuch über das Alte Testament, Springer-Verlag, Berlin/Göttingen/Heidelberg, 1962.

J.P. Green, Sr, The Interlinear Bible, Baker Book House, Grand Rapids, Michigan 49506, 1983.

Edwin Hatch/Henry A. Redpath, A concordance to the Septuagint and the other Greek versions of the Old Testament (including the Apocryphal books), Akademische Druck- und Verlagsanstalt, Graz-Austria, 1954.

E. Italie, Bijbels Hebreeuws Nederlands Woordenboek, Den Haan, Ede, herdruk 1994.

Ernst Jenni en Claus Westermann, Theologisches Handwörterbuch zum Alten Testament, Chr. Kaiser Verlag München Theologischer Verlag Zurich, 1984.

Gerhard Kittel and Gerhard Friedrich, Theological Dictionary of the New Testament, William B. Eerdmans Publishing Company, The Paternoster Press 1985.

Gerhard Kittel ea, Theologisches Wörterbuch zum Neuen Testament, Kohlhammer, Stuttgart, 1958.

Ludwig Koehler en Walter Baumgartner, Lexicon in Veteris Testamenti Libros, Leiden, E.J. Brill, 1958.

Idem, supplementum ad Lexicon in Veteris Testamenti Libros, Leiden, E.J. Brill, 1958.

J.P. Lettinga, Grammatica van het Bijbels Hebreeuws, Brill Leiden, 1976

H.G. Liddell en R. Scott, A Greek-English Lexicon, revised and augmented throughout by sir Henry Stuart Jones with the assistance of Roderick McKenzie and with the cooperation of many scholars. With a revised supplement 1996, Clarendon Press, Oxford.

J.Lust/E. Eynikel/K.Hauspie, Greek-English Lexicon of the Septuagint, revised Edition, Deutsche Bibelgesellschaft, 2003.

Solomon Mandelkern, Veteris Testamenti Concordantiae Hebraicae atque Chaldaicae, Akademische Druck- und Verlagsanstalt, Graz-Austria, 1955.

Johan Murre, Basis cursus Bijbels Hebreeuws, Skandalon, 2006

H.N. Ridderbos en W. van der Meer (eindred), Handwijzer op de grondtekst van de Bijbel, Kampen, 1993.

J.J. Thiel en W. den Boer, Beknopt Grieks-Nederlands Woordenboek, J.B. Wolters, Groningen, 1961.

Abraham Trommius, Nederlandse concordantie van de Bijbel, 14de druk, Voorhoeve, Den Haag, z.j.

Grieksch-Nederduitsch Handwoordenboek op het Nieuwe Testament, Enkhuizen, 1888